YIL: 4 SAYI: 52 MART 2025 AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

2980-1435

ELAZIĞ İLİMİZİN TARİHİNİ KİTAP SAYFALARINA TAŞIDIK.
EMEK BİZDEN, OKUMASI SİZ DEĞERLİ HEMŞERİLERİMİZDEN.

BORDO RESSAM

Murat Sevinç İrtibat adresi: bordoressam@gmail.com

Dağıtım:https://www.kitapaloku.com/firma/10089/bordo-ressam

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ
ÇAYDAÇIRA

AYLIK KÜLTÜR-SANAT VE AKTÜEL DERGİ
YIL: 4 SAYI: 52
NİSAN 2025
İLK ÇIKIŞ TARİHİ: OCAK 2021

İMTİYAZ SAHİBİ ve
GENEL YAYIN YÖNETMENİ

YÜCEL ÇAKMAK
cakmakyucel@gmail.com

İSSN: 2980-1435

KATKIDA BULUNANLAR:
EKREM KATI (ELAZIĞ)
MURAT SEVİNÇ (İSTANBUL)
GÜRKAN ÖZENSOY (İSTANBUL)
BİLAL CİVELEK (İSTANBUL)
ŞERİF AYDEMİR (İSTANBUL)
BEDRİ YÜCEL (ELAZIĞ)
OYA ORHAN (ELAZIĞ)
İLHAN KILIÇ (ALMANYA)
FİKRİYE SUSAM (ÇANAKKALE)
FATİH BAYGELDİ (KKTC)
AYLA KOÇ (SİVAS)
AHMET TAHİR ERDEM (ANKARA)
İRFAN KARABULUT (İSTANBUL)
MUSTAFA DURĞUN (ELAZIĞ)
SELİM ŞENGÜL (ELAZIĞ)

YÜCEL ÇAKMAK

MERHABA

Değer verdiğim bir ismi daha anıyoruz. Elazığ basınına ve kültürüne büyük katkı veren **Mehmet Topal**'ın aramızdan ayrılışının 2. Yılı…

Lise talebesi iken tiyatroyla Elazığ Kültürüyle hasbihal olan, yazdığı yazılarla basın dünyasında da adından söz ettiren, kurucusu olduğu derneklerle cemiyete yön veren Üstad **Mehmet Topal** rahmet ve saygıyla anıyoruz. Bu sayımızda Merhum Topal'a yer veriyoruz. Nur içinde yatsın.

Nerede eski bayramlar diyerek, bir **Ramazan Bayramı**'nı daha idrak etmenini heyecanını yaşıyoruz. O eski Bayram heyecanları ve tatlarını yaşamasak da içimizdeki bayram heyecanı hala tazeliğini koruyor. Değerli yazarlarımızın yanı sıra Değerli Ağabeyim Araştırmacı Yazar **Süleyman Yapıcı**'dan da güzel bir bayram yazısı istedik. Sayın Yapıcı'ya teşekkür ederiz.

Elâzığ Süryani Kadim Meryem Ana Kilisesi Vakıf Başkanı **İshak Tanoğlu…**

İshak Tanoğlu bir Süryani'ydi. Harput ve Elâzığ kiliselerinden sorumluydu. Onu Elâzığ'ın merkezinde sadece Süryaniler değil neredeyse herkes tanıyordu. Elazığlıların tercih ettiği, işinde mahir bir diş hekimiydi.

Elazığ-Harput'ta bir kayanın içine oyulmuş olan Meryem Ana Kilisesi'nden de sorumluydu. Merhum Tanoğlu hakkında ilk kez bir yazı okudum. **Doç. Dr. Hakan Aytekin** tarafından kaleme alınan bu yazıyı paylaşıyoruz.

Elazığ'ın tarihi bir yapısı daha onarılıyor. Kültür ve Turizm Bakanlığı, İlimiz Merkez **Altunkuşak Köyü**'nde bulunan tarihi **Beyzade Efendi Konağı**, Kahramanmaraş depremi sonrası başlattığı restorasyon projesi kapsamında yeniden ayağa kaldırılıyor. Depremin zarar verdiği tescilli yapıları korumak ve gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla hayata geçirilen bu proje, Elazığ'ın kültürel mirasına önemli bir katkı sağlayacak.

Ramazan Bayramının Türk-İslam Alemine hayırlara vesile olmasını dileyerek, Bayramımızı kutluyorum.

Bayram Sabahı

Kavgam deli gurbetle bu bayram sabahı,
Yandım yine zulmetle bu bayram sabahı.
Ey derdime tek çare canım memleketim,
Andım seni hasretle bu bayram sabahı.

Gurbette gönül türküsü vuslat sayılır.
Bir ‘sürmeli’ duymak bize hoyrat sayılır,
Kalkınca ufuk çizgisi bir bir aradan,
Bayram günü sürgün bile Yozgat sayılır.

Ey ruhumu aşk uğruna yoktan var eden
Bayramla buluştur beni hiç beklemeden,
Güldür seni bir lahza gören gözlerimi,
Vuslat günü şavkınla yanan pencereden.

YUSUF DURSUN

Ramazan Bayramınız Mübarek olsun…

Tiyatrodan gazeteciliğe kadar uzanan hayat serüveninin başkahramanı:

Üstad Mehmet Topal

Elazığ'ın ilk radyo spikeri olan Merhum Gazeteci-Yazar Mehmet Topal, ölümünün 2. Yıldönümünde kabri başında anılacak.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ onu tiyatro sahnelerinde izleyip radyodan sesini dinledi. Gün geldi elinde fotoğraf makinesiyle Elazığ sokaklarında haber peşinde, gün geldi Cüzzam hastaları için yardıma koştu. Elazığ'ın Usta Gazetecisi ve Yazarı Mehmet Topal'ın ölümünün 2. Yıldönümü 21 Nisan'da anılacak.

1952 yılında adına yoksulluk denen dar çemberin parmakları arasında, eski adı Yığinki olan Aksaray'da dünyaya geldi. İlkokulu Trahom mektebinde okudu. Şimdiki Dumlupınar ilkokulu. O zaman bu hastalık çok yaygındı genel bir tarama yapılıyordu, gözlerde bu hastalığı olanlar aynı okula gidiyordu. Orada 2 sene okudu, sonra Yücel İlkokulu'na gitti. Orta ve Liseyi Elazığ'da bitirdi.

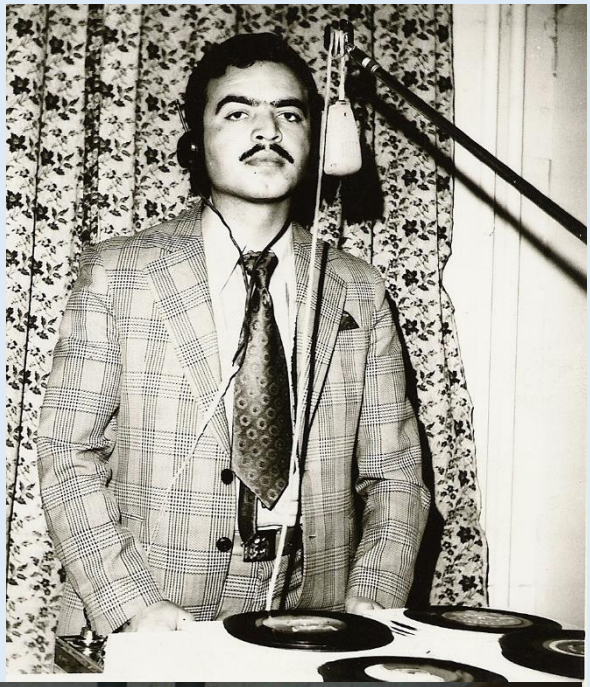
1970'li yıllarda Elazığ Lisesi Tiyatro Topluluğunda birçok tanıdık isimle birlikte yer aldı. Elazığ Tiyatro gurubunu 1973 yılında Zekeriya Bican kurdu. Bican, yazmış olduğu iki tiyatro eserini sahneye koydu. Oyunları civar illerde de sahnelendi. Sahnelenen bu iki eser 'Dönüş' ve 'Tutsaklar' isimli eserlerdi.

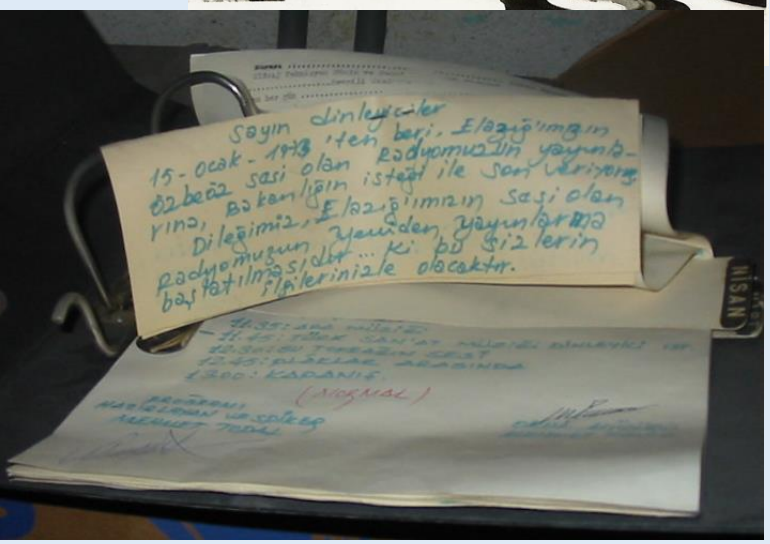
Bugün bu ekipte birçok sima Ülkemizin ünlüleri arasındadır. O günlerden hatıra kalan bu fotoğrafta; Yusuf Hayaloğlu, Servet Kabaklı, Zekeriya Bican yer alırken, elinde kılıç olan ise Mehmet Topal'dır.

1970 yılından itibaren henüz lise birinci sınıf öğrencisi iken Sanat Okulu tarafından yayınlanan "Elazığ Radyosu"nda "Gençlerle Başbaşa" adlı programı hazırlayan, programda tanınmış aşk şiirlerini kendi sesinden okuyan ve o dönemin hit batı müzik parçalarına yer veren Mehmet Topal, 1973 yılında liseyi bitirdikten hemen sonra bu radyonun yöneticiliğine ve sunuculuğu görevine getirildi. Tek başına radyonun tüm görevlerini yapan Mehmet

Elinde kılıç olan ise Mehmet Topal'dır.

Topal'ın döneminde radyonun yayın saatleri arttırılarak hafta içi: 09-13 ile 16-19 arasına, hafta sonlarında ise 09 ile 19 saatleri arasına alındı.

Radyo kapandıktan sonra radyonun teknik malzemesinin ve arşivinin ne olduğu konusunda bilgi sahibi olmayan Mehmet Topal, müzik arşivinin Günışığı Gazetesi tarafından bulunmasını sevinçle karşıladı. Arşiv içerisinde radyonun kapandığı gün Mehmet Topal'ın kapanış sunuşunun metninin de bulunması TOPAL'a duygulu anlar yaşatmıştı.

Diyarbakır Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü'nde okudu. Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nin Halkla İlişkiler Bölümü'nü bitirdi.

Mehmet Topal, gazetecilik kariyerine Atatürk Ortaokulu ve Elazığ Lisesi'nde öğrenim gördüğü yıllarda, okulun duvar gazetesinde yazılar yazarak başladı. İlk ciddi yazılarını 1971 yılında Elazığ'da günlük olarak yayımlanan yerel Uluova Gazetesi'nde kaleme aldı. Bu gazetede muhabir, köşe yazarı, başyazar ve yazı işleri müdürü olarak uzun yıllar görev yaptı. 1970-1974 yılları arasında Elazığ Sanat Enstitüsü Radyoevinde "spiker" ve "program yapımcısı" olarak çalıştı.

O yılları merhum Topal bir röportajında şöyle dile getirmişti:

"Lisede kalem arkadaşlarımız vardı. Şair Yusuf Hayaloğlu ve Bizimkiler dizisinin yönetmeni Yalçın Yelence ile birlikte duvar

Mehmet Topal, Ressam Murat Sevinç ve Gazeteci Haluk Okur'la birlikte…

gazetesini çıkartıyorduk. Yazı işleri müdürü gibiydik. Şiir yarışmalarında kıyasıya mücadele ederdik. Eskiden yerel gazetelerimizde cam tirajı vardı. Mesela, Gazi Caddesi'nde Turan Gazetesi, İstasyon Caddesi'nde -benim yıllardır içinde bulunduğum- Uluova Gazetesi ve Elazığ Gazetesi camlarda asılı durur ve her gelen geçen akşama kadar bir ücret ödemeden okurdu. Yerel ve ulusal gazetelerde de yer aldım. Bulunduğum ulusal gazeteler Tercüman, Günaydın, Güneş ve Bulvar Gazetesi'ydi. Haber peşinde koşup uykusuz kaldığım geceler çok oldu. Hep doğru, objektif ve tarafsız olmayı hedef edindim. Meslekte objektif olacaksınız. Bilindiği üzere Elazığ medyası çok eskiye dayanıyor. Türkiye'nin Star TV'den sonra 5. özel televizyon kanalı Elazığ'da kurulmuştur."

1978-1983 yılları arasında Elazığ Belediyesi'nde "Özel Kalem Müdürlüğü" ve "Basın-Halkla İlişkiler" görevlerini üstlendi. Beş yıllık hizmetin ardından kendi isteğiyle görevinden ayrılarak bir süre serbest ticaretle uğraştı. Ulusal gazetelerden Tercüman, Bulvar ve Akajans'ın Elazığ muhabiri olarak uzun yıllar çalıştı. Ayrıca birçok ulusal dergide araştırma yazıları, makaleleri ve şiirleri yayımlandı.

Adana'da günlük olarak yayımlanan Bölge Gazetesi "Ekspres"in Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge temsilciliğini yaptı. Ulusal "Günaydın" Gazetesi'nin Elazığ Bölge temsilciliğini ve "Güneş" Gazetesi'nin Elazığ temsilciliğini üstlendi. 1990 yılında Günaydın Gazetesi'nin Malatya yolu üzerindeki Elazığ Bölge Tesisleri'nin kuruluşunu gerçekleştirdi.

1980 yılında Harput'un tarihine ve kültürüne sahip çıkmak amacıyla kısa adı EFTUD olan Elazığ Folklor ve Turizm Derneği'ni kurdu. Elazığ Folklor ve Turizm Derneği (EFTUD)'nin altı ay süreyle kurucu başkanlık, iki yıllık birer dönem de başkanlık görevlerini yürüttü.

Kendi kaleminde EFTUD yılları: *"1980'de Harput'un tarihine ve kültürüne sahip çıkmak için kısa adı EFTUD olan Elazığ Folklor ve Turizm Derneği'ni kurdum. Büyük Çarşı'nın 3.katında*

iki odalı bir büro tuttum masrafları cebimden karşıladım. Belediyeden arta kalan zamanları da dernekte geçiriyordum. Sürekli Harput'a bir şeyler yapmak için fikirler üretiyordum. O sırada Elazığ Halk Evi Şubesi Genel Merkez tarafından kapatılmıştı. Burada çok değerli elemanlar vardı. Her biri Harput folklorunda birer usta idiler. Hüsamettin KAYA, Halit YILAYAZ, Zülfü BİRCAN, Mustafa YALÇIN bunların arasındaydılar. Bu arkadaşlar bana gelip birleşme teklifinde bulundular. Uzun istişarelerden sonra Halk Evi elemanlarını bünyemize almış olduk. Derken;12 Eylül harekâtı yapıldı. Tüm dernekler gibi, bizim dernekte Sıkıyönetim uygulamaları kapsamında ikinci bir emre kadar kapatıldı. EFTUD başkanlığım esnasında, Harput Kalesi'nin burcunda Türk bayrağının olmadığını gördüm ve üzüldüm. Köy Hizmetleri ile görüşmeye gittim ve kaleye asmak için bir bayrak direği yaptırmak istediğimi söyledim. İlk defa 12 metre uzunluğunda demir bir bayrak direği diktirerek, Türk bayrağımızı orada dalgalandırdık. Türk bayrağı yıllarca Harput Kalesi'nin burcunda nazlı nazlı dalgalanıp duruyor. Ziyarete gelenlere buraların bir Türk yurdu olduğunu haykırıyor. Artık Harput Kalesinin resimlerinde ve fotoğraflarında şanlı bayrağımız dalgalanmaktadır.20 yıl sonra Elazığ'a kendi alanında çok yararlı hizmetlerde bulunan Elazığ İzzet Paşa Vakfı, artık ömrünü tamamlamış olan benim diktiğim bayrak direğinin yerine son derece güzel bir kaide inşa ederek daha uzun bir bayrak direğini dikerek, bayrak yarışımıza kaldığımız yerden devam etti."

Aynı yıl TRT'yi Elazığ'a davet ederek Adem Gürses tarafından hazırlanan "İL'DEN İL'E ELAZIĞ" adlı bir saatlik programın TRT'de yayınlanmasını sağladı. Bu programda Harput Buzluk Mağarası'nın tarihçesini anlattı.

Mehmet Topal, 1980'li yıllarda Prof. Dr. Türkan Saylan'la birlikte…

1981 yılında, cüzzam hastalığıyla mücadele amacıyla Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde saha taramaları gerçekleştirdi. Mevcut hastaların rehabilitasyonu ve hastalığın ortadan kaldırılması için Cüzzamla Savaş Derneği Elazığ Şubesi'nin kuruluşunda yer aldı. Cüzzamla Savaş Derneği'nde ise başkan yardımcılığı yaptı.

Merhum Mehmet Topal, Cüzzam çalışmalarıyla ilgili olarak şunları dile getirmişti:

"Prof. Dr. Türkan Saylan hanımefendi ile 1980'li yılların başlarında Elazığ'da tanıştık. Bizlerin tanışmasına, görev arkadaşlığına Elazığ 8. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Sabri Deliç vesile oldu.

Cüzzamla Savaş Derneği'nin Elazığ Şubesini kurduk. Çağ dışı bir hastalık olan Cüzzamı ortadan kaldırmak için yıllarca çalıştık. Elazığ'da Van'a kadar olan büyük bölgede Cüzzam konusunda sağlık taraması yaptırdık. Bugün Cüzzam hastalığı geride kalmışsa, bunda Türkan Saylan ve bizlerin çabaları yadsınamaz.
Elazığ Cüzzam Hastanesinin mekan eksiklilerini giderdik. Hastanenin çalışmalarına destek olduk. Mutfak ve koğuşları modern bir seviyeye çıkardık. Hastaların daha sağlıklı koşullarda tedavi görmelerini temin ettik. Hastanenin kapılarını halka açtık. Hastaların toplumla bütünleşmelerine özen gösterdik. Sosyal ve kültürel faaliyetlerle hastalarımızın yanında olduk. Cüzzam Hastası Şair Ali Ertekin'in şiir kitabını geliri kendisine kalmak üzere yayınladık.
Yardım için geleneksel balolar, açık artırmalar düzenleyerek kaynak sağladık. Türkiye Diyanet Vakfından destek gördük. Türkan Saylan bir çalışmamızda Elazığ'a gelir, Cüzam Hastanesinde bizimle toplantılar düzenler, bize güç verirdi. Elazığlı kadın aydınlarımız bu çalışmalarımıza eşleriyle birlikte Kadınlar Kolumuz olarak büyük katkıda bulunurlardı. Elazığ Müftüsü rahmetli Hacı Halil Bilginoğlu, Dr. Yavuz Ceylan, İmam-Hatip Lisesi Müdürü Ahmet Turan Kar, İşadamları Zeki Çelik, Ahmet Omrak ve Mehmet Topal olarak yönetimde görev almıştık."

21 Nisan 1988 tarihinde Elazığ, Malatya, Tunceli, Bingöl ve Muş illerinde görev yapan gazetecileri birlik ve beraberlik içinde bir çatı altında toplamak amacıyla Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti'nin kuruluşunu gerçekleştirdi. Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti'nde altı ay süreyle kurucu başkanlık yaptı.
1988 yılında Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde bir ilk olan 40 dairelik "Basın Sitesi"nin kuruluşuna öncülük etti. Gazetecilerin ve ailelerinin bu siteden ev sahibi olabilmesi için büyük çaba harcadı.
Türkiye'nin beşinci, Elazığ'ın ise ilk özel televizyon kanalı olan EL-TV'nin kuruluşunda yer aldı. Kanalın ana haber bültenini sundu ve ilk defa yerel katılımcılarla açık oturumlar yönetti. Ancak EL-TV, altı aylık yayın sürecinin ardından maddi imkânsızlıklar nedeniyle kapandı.
Elazığ'ın yerel Kanal E ve uydudan yayın yapan Kanal 9 televizyonlarında akşam ana haber kuşağında yayınlanan "Günün Yorumu" adlı programı hazırlayıp sundu. Bu programda kentin çözüm bekleyen sorunlarını gündeme taşıdı.

Elazığ'a bir "BASIN MÜZESİ" kurulmasını çok isteyen Topal'ın bu isteği Ocak 2023 yılında Elazığ Belediyesi'nce "Müzeler Şehri Elazığ Projesi" kapsamında Harput Mahallesi'nde 1800'lü yıllarda inşa edilen Sağir Müftü Konağı, basın müzesine dönüştürüldü.

Müzede, baskı kalıpları, matbaa, haberleşme araçları, basın yayın materyali sergileniyor.
Mehmet Topal'ın ölümünün 1. Yılında 21 Nisan 2024 yılında ise Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları, Harput'taki Basın Müzesine Gazeteci-Yazar Mehmet Topal'ın ismini vereceğini söyledi. Müze, 21 Nisan tarihinden itibaren "Gazeteci-Yazar Mehmet Topal Harput Basın Müzesi" olarak anılıyor.
2000-2003 yılları arasında Elazığ'ın çok ortaklı yerel bir reel sektör kuruluşu olan Mis Holding'de Halkla İlişkiler Müdürlüğü ve Basın Danışmanlığı görevlerini yürüttü.
Ayrıca, Elazığ'ın tarihi ve kültürü üzerine kendi imkânlarıyla hazırladığı özel belgesel yapımlar gerçekleştirdi ve açık oturumlar düzenledi. Mehmet Topal, meslek hayatı boyunca Elazığ'ın kültürel mirasını koruma ve geliştirme yönünde önemli çalışmalar yapmış, gazetecilik ve iletişim alanında büyük katkılar sunmuştur.
2003-2013 arasında kendi yönetiminde edebi, kültürel ve ekonomik konularla, firma tanıtımlarına yer veren. "BAŞKAN" adını taşıyan aylık bir dergi yayınladı. Dergi 50 sayı çıktıktan sonra ekonomik nedenlerle kapandı.
Gazeteci-Yazar ve Halkla İlişkiler Uzmanı olan Mehmet Topal'ın "ÇIRPINIRDI KARADENİZ", "ELAZIĞCA" ve "ATATÜRK ELAZIĞ'DA" adlarında yayınlanmış üç kitabı bulunuyor.
Gazetecilik mesleğinde "Haber ve Röportaj" dallarında aldığı çeşitli ödülleri bulunan, araştırmacı gazeteciliği ile tanınan Mehmet Topal, emekli bir gazeteci olup, evli ve üç çocuk babasıdır.
Mehmet Topal tedavi gördüğü hastanede 21 Nisan 2023 tarihinde hayatını kaybetti.

ESKİ HARPUT'TA RAMAZAN BAYRAMI

"Ah nerede o eski Ramazanlar?" diyerek eski günlere olan özlemimizi nasıl dile getiriyorsak, *"Ah nerede o eski Bayramlar?"* diyerek aynı özlemi dile getiriyoruz. Bayramlarda hemen herkesin geçmişe yönelik bir anısı, hikâyesi vardır. Aslında özlediğimiz, aradığımız, çocukluğumuzdur. Çünkü bayram, incelik ve güzellik günüdür. Kaybettiklerimizi kazanmanın en uygun zamanıdır.

Onun için her yaştaki insan eskiye özlem duyar. Eskiye özlem, insan hayatının ilk yılları yani fıtratın bozulmadığı saf ve temiz anlar olduğu için hep aranır, yâd edilir ve özlem duyulur. Bundan dolayı da en çok hasret ve özlem duyulanların başında geçmiş Ramazan ve dini bayramlar gelir. Hemen herkesin bu konu ile alakalı unutamadığı, her Ramazan ve bayram geldiğinde hatırladığı anıları vardır. Eskiden bayramları seyrederek veya tatil beldelerine kaçarak değil, katılarak, hissederek yaşardık.

Yaklaşık bir asır önce eski Harput'taki bayramları özellikle de Ramazan Bayramı'nı, rahmetli İshak Sunguroğlu'nun Harput Yolları'ndaki eserinden ve diğer sözlü/yazılı kaynaklardan derleyip harmanlayarak siz değerli okuyucularımıza sunmaya çalışacağız.

SÜLEYMAN YAPICI
Araştırmacı-Yazar

Bayram kelimesinin aslı *"îd (el-ʿıyd/العيد)"* olup "âdet halini alan sevinç ve eğlence; bir araya toplanma günü" anlamına gelmektedir.

İslâm dininde Ramazan ve kurban olmak üzere iki bayram vardır. Arapça'da *"îdü'l-fıtr (Fitre/Fıtır/Ramazan Bayramı) ve îdü'l-adhâ (Kurban Bayramı)"* şeklinde adlandırılan her iki bayram da hicretin 2. yılından itibaren kutlanmaya başlanmıştır.

Ramazan ayını oruçla geçiren müminler sonraki ayın (Şevval) ilk üç gününü bayram olarak kutlamışlardır. Hicrî takvimin son ayı olan Zilhiccenin onunda başlayan ve dört gün devam eden Kurban Bayramı ise bu günlerde kurban kesildiği için bu adla anılmıştır.

Ramazan hilalini gökte görmekle ertesi gün nasıl Ramazan

başlarsa, Şevval hilalini görmekle de bayram yapılırdı. Harput'ta bayramın ilanı top atılmasıyla ilan edilir ve bayram günleri devam ettikçe son günün ikindi namaz vaktine kadar beş vakit ezan saatlerinde bu topların atılmasına devam edilirdi.
Harput'ta Ramazanlara ne kadar önem veriliyorsa bayramlara da o nispette önem verilir ve ilgi gösterilirdi.

Bayrama Hazırlık

Ramazan günlerinin bin bir çeşit manevî olayları arasında Ramazan çıkmadan evvel bayram hazırlıkları, bir "*bayram telaşı*" başlardı. Bayramın gelişi herkeste bir mutluluk ve heyecan oluştururdu. Kadın, erkek ve bilhassa çocuklara bayramlık giydirilmek üzere yeni elbiseler

diktirilir, çorap ve ayakkabılardan tutunuz da erkeklerde başta elbise, sonra fes, abaniye, sarığa... Kadın ve genç kızlarda ise yaşlarına göre elbiselik kumaşlar ve sonra kenarları oyalı beyaz tülbent ve yazmalar, rengârenk bürümcük, ipek kreplere kadar "*bayramlıklar*" tedarik edilirdi.
Hele çocuklar... Hele çocuklar! Bayramlıkları alınan çocukların sabırsızlanarak giysilerini bayramdan bir gün önce yani arife günü giyerek dolaşmasına Osmanlı'da "*arife çiçekleri*" denilirdi. Yetim, öksüz ve yoksul çocuklara da bayramlıklar alınarak bu sevinç ve mutluluğa ortak olmaları sağlanırdı.
Kendilerine alınan elbise, ayakkabı, çorap gibi bayramlıklarını gözlerinin önünden bir ân ayırmadıkları gibi gece yatarken de baş yastıklarının altına koyar, bir yandan da yarınki bayram gününün neşeli hülyaları arasında tatlı uykularına dalarlardı.
Evlerde bayram için çamaşırlar yıkanır, etraf temizlenir, banyo yapılır, mefruşat noksanları tamamlanır veya tamir edilirdi. Bayram yemekleri için lâzım gelen et, erzak bir iki gün evvelinden tedarik edilirdi. Dükkânların, mağazaların önleri kalabalık mı, kalabalık… Şehir âdeta bir panayırı andırırdı. Hamamlarda, berber ve şekerci dükkânlarında sıra bekleyen bekleyene… Bayram geldi diye, herkes şen, sevinç içinde ve heyecanlıydı.
Arife günü veya bayram namazlarından sonra halkın çoğunluğu doğruca mezarlıkların yollarını tutarlar. Herkes aile mezarlığını ziyaret eder. Fatiha ve Kur'an okur, dönerlerdi.

Bayram Namazı

Bütün şehir halkı, bayram namazları için geceden kalkar, abdestlerini alır, yeni ve temiz elbiselerini giyerek camilerin yollarını tutarlardı. Kış, ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde bayram namazları camilerde, yaz mevsiminde ise *Kayabaşı*'nda açık havada kılınırdı. Bu meydan, *Sarahatun Camii* yerine kullanılır, bu caminin hatibi, vaizi, müezzini bayramlarda hep bu meydanda vazife alırlardı.
Kayabaşı; Ağa Mahallesi'nde olup Harput'un yüksek kayalıklar üstüne sıra ile oturtulmuş tarihî konaklarının iç ve arka cephelerinin önünde. Zemini boydan boya pürüzsüz düz bir hâlde bembeyaz kaya taşları ile sanki Allah tarafından bu iş için hazırlanmış ve düzenlenmiş büyük bir meydan. Meydanın dik kenarları takribi 100, yan kenarları ise 75 olduğuna göre 7500 m^2 bir alan ve bu meydanın dört bir tarafı beyaz taşlarla iki metre yükseklikte yapılmış

duvarlarla sokaklardan ayrılmıştır. Meydana üç cepheden geniş kapılarla girilir, yalnız kıble tarafında kapı yoktu. Burada *Kambur Hamdi Efendi*'nin selâmlığı hizasında yine aynı beyaz taşlarla yapılmış merdivenli bir minberi ve sol taraf cephede ise, yine aynı cins taşlarla yapılmış yüksek bir vaaz yeri vardı.

Burası, bayramdan bir iki gün evvel süpürülür ve temizlenirdi. Halk bayram namazları için, omuz veya koltuklarında seccadeleri olduğu hâlde yarı geceden itibaren bu meydana akın halinde gelir yer alırlardı. Bazen o kadar kalabalık olurdu ki, halk meydana sığmaz etraftaki sokaklara, hatta bazen evlerin kapılarına kadar gelir yayılır ve namaza katılırlardı. Böylece bayram namazlarına katılanların sayısı beş bini geçerdi.

Sabah namazları, güzel sesli imamlar tarafından âlâca karanlıkta sükûn ve ilahî bir huzur içerisinde kılınırdı, sabah namazı ile bayram namazları arasında halka vaaz edilirdi. Başta meşhur âlim *Hacı Abdulhamid Hamid Efendi* (1830-1902), ölümünden sonra oğlu *Hacı Mehmet Sait Efendi* (1858-1925), kardeşi *Müftü Mehmed Kemaleddin Efendi* (1866-1936) ve son zamanlarda da *İmam Osman Bedreddin Efendi* (1850-1924) burada bu kürsüde vaaz ederlerdi.

Kayabaşı'nda kılınan bu bayram namazlarını, uzak mahallelerden birçok kadınlar, genç kızlar meydana nazır evlerde oturan akraba ve dostlarının evlerine gelir, meydanı çevreleyen bu evlerin pencere ve damlarından seyrederlerdi. Bayram namazları, hakikaten büyük bir azamet ve ihtişam içinde kılınırdı. Meydanın dört bir köşesinde yer alan güzel ve gür sesli müezzinlerin namazda, hutbede ise imamın tekbirlerini etraftaki halka duyurmak için tekrarlayınca, bu ilâhî sesler ayyuka çıkar, şehrin etrafını doldurur ve derin akisler meydana getirirdi. Aman Yarabbi! Bu ne azametli ve renkli bir tabloydu.

Asıl dikkati çeken, bu kadar bin kişinin içinde bir tek kirli ve fena kokulu insana tesadüf edilemeyişiydi. Zenginin, fakirinin elbiseleri tertemizdi. Bembeyaz sarıklı, siyah lâtalı hocalar, abaniye sarıklı ihtiyarlar, orta yaşlılar, gençler ve hele bayram elbiseleriyle çocuklar… Büyüklerin üzerinde siyah-lâcivert-mavi renkli geniş çuha şalvarlar ve çuha paltolar… Bellerinde Acem veya Gürün şalları sarılı... Boyunlarından atma gümüş zincirli, iki kapaklı oldukça büyük saatleri şallarının arasında olup arada bir zorlukla çıkarır vakti takip ederlerdi.

Bayram namazlarına idare âmirleri ve rütbe sahibi olan zevat, yakaları sırmalı siyak bonjur ve siyah pantolon giydikleri ve yanlarına sırma kemerli kılıçlar; hocalar ise yakaları sırmalı ve içleri kendi renginden atlas astarlı ve kolları yarım metre genişliğinde siyah veya mor binişler

giydikleri ve sarıklarının üzerine de 6 - 7 cm genişliğinde sırma kordon taktıkları hâlde gelirlerdi.
Bayram namazından sonra "s*elamlık resmî*" denilen merasim başlardı. Kayabaşı'ndaki bayram namazlarında *Hurşit Efendi*lerin evlerinin önlerine ve Sarahatun Camii'nde ise büyük meydanın sol tarafına tesadüf eden yerlerde resmî kutlamalar yapılırdı. (Resmî kutlamalar için bak. İ. Sunguroğlu, Harput Yollarında, c.4, s. 85-89)

Bayram Yemekleri

Bayramda herkes evinde misafir beklerdi. Bayramın boyunca ekmek çıkmaz, fırınlar ve dükkânlar çalışmazdı. Onun için herkes bayram ihtiyacını önceden görür, birkaç gün önce veya arife günü bayram yemeklerinin hazırlıkları başlardı. Kasaptan köftelik, tiritlik, dolmalık ve yemeklik et alınırdı. Bayram tatlısı olarak da özenle hazırlanan baklava ve dolangerler evde közde veya ekmek fırınlarında pişirilerek hazırlanırdı. Özellikle ikindi namazından sonra gece yarısına kadar pişirilmek üzere fırınlara tepsi tepsi baklava ve dolanger taşınırdı.

Bayram namazından sonra tüm aile evin en büyüğünden bayramlaşmak üzere bir araya gelir, yemekten önce veya sonra bayramlaşılırdı. Aile büyüklerinin elleri öpülür, duaları alınır, çocukları sevindirmek için de paralar dağıtılırdı. Her çocuğun elinde rengârenk ipek canfesten para keseleri… İçine beş paradan tutunuz da gümüş çeyrek ve on kuruşluklara kadar para atılır... Neşe ve canlılık içerisinde bu keseleri akşama kadar birkaç defa doldurup annelerine boşaltan çocukların sayısı büyük bir yekûn tutardı.
Bayramlaşmadan sonra yemek yenilir, bazen camiden çıkıldığında mahallenin fakirleri de yemeğe davet edilirdi. Bayram yemekleri genellikle Ramazan ve diğer günlerde görüldüğü gibi çeşitli olmayıp birkaç çeşit yemekten ibaretti.
Bu yemeklerin başında içli köfte/Harput köfte veya yaprak/lahana sarması (etli dolma), bulgur/pirinç pilavından yapılmış tirit (etli pilav) veya güveç, tatlı (zerde, baklava, dolanger) olurdu.
Ramazan'da olduğu gibi bayramlarda da zenginlerin kapıları ve sofraları daima ve her saatte herkese açıktı.

Bayram Ziyaretleri ve Bayramlaşmalar

Yemeklerden sonra bayram ziyaretleri başlar, en yakın akraba ve dostlardan evvel halk, büyüklerin ve Âlimlerin konaklarına, evlerine akın hâlinde ve kafile kafile gider, sıra ile bütün bunları ziyaret ederek "bayramınız mübârek olsun" diyerek ellerini öper, bayramlarını tebrik eder, "*el öpenlerin çok olsun*" dualarını alırlardı.
Bayramlaşma usulleri de çok samimi ve candandı. Büyüklerin elleri öpülür, orta yaşlılar karşılaştıkları zaman kollarını yukarıya doğru açarlar ve birbirlerine sarılarak yüz veya omuz öperler yahut musafaha ederlerdi. Bu bayramlaşma evlerde yapıldığı gibi cadde ve sokaklarda karşılaşmalar sırasında da aynı şekilde yapılırdı. Sadece akrabalar değil komşular da ziyaret edilir, bu ziyaretlerde şeker ve özellikle börek veya tatlı, çeşitli şerbetlerle birlikte ikram edilirdi.
Birbirlerinden uzakta olan dost ve akraba arasında da Ramazan ve bayram tebrikleri yapılırdı ki, bunlar ya mektup ve çok defa da tel ile olurdu. Tel ile yazılanlar kısa, mektupla yazılanlar ise daha uzun ve daha şatafatlı olurdu.

Bayramlar genel bir barış günüdür. Bayramlarda dargınlar, küskünler karşılaşınca kendi kendilerine veya bir dostun işareti üzerine barışırlar ve hemen de *ballı yağlı* olurlardı. Sonra bayramlarda, çocuklara mahsus ikinci bir bayram daha vardır ki, bu da aile büyüklerinin ve bayramlaşmaya gelen misafirlerin ellerini öperek para toplamalarıydı. Bu o kadar önemli bir gelenektir ki, büyüklere hürmet etmek ve onları saymak hissini aşılamak... Mahallenin çocukları akraba ve komşularıyla bayramlaşmak için dışarı çıkar, bayram günlerinde sokaklar panayır alanı gibi olurdu. Bütün çocuklar dışarıda oyun oynardı. Bayramlıklarını birbirine gösterir, kim daha çok şeker veya harçlık toplamış sayılırdı.

Bayramlarda göze çarpan önemli bir olay da Ermenilerden birçoğu Müslümanlar gibi âlimlerin ve büyüklerin konaklarına ve evlerine giderek bunların bayramlarını tebrik etmeleri ve ellerini öpmeleriydi. Gayrimüslim çocuklar da Müslim çocuklarla birlikte bayramlaşmaya çıkar şeker ve harçlık toplarlardı.

Bayramın ikinci ve diğer günlerinde ise Mezre'den ve köylerden Harput'a birçok ziyaretçi geldiği gibi ertesi günü Harput'tan da yüzlerce insan atlarına, eşeklerine binerek bu ziyaretleri iade için Merkeze ve köylere dağılırlardı.

Hülâsa; bayramlarda bütün halk ananeye riayetle büyüklere hürmet, akraba ve dostlar arasında samimiyet, küçüklere de muhabbet ve şefkat gösterilerek bayramlarını neşe ve heyecan içerisinde geçirirlerdi.

Bayram Eğlenceleri ve Bayram Davulu

Bayram günlerinde İslâmî ölçüler içinde eğlenilmesi ve bazı oyunların oynanması câizdir. Bir bayram günü Hz. Aişe ile birlikte bulunan Hz. Peygamber'in yanında Buâs Harbi'ne ait ezgiler söyleyen iki kız çocuğuna müdahale etmek isteyen Hz. Ebû Bekir'e Resûlullah'ın, "Her milletin bayramı vardır, bu da bizim bayramımız" dediği (Buhârî, ʿÎdeyn, 3; Müslim, Ṣalâtü'l-ʿîdeyn, 16),

Yine bayram günleri mescitte mızrak kalkan oyunu oynayanları seyretmek isteyen Hz. Aişe'ye yardımcı olarak onunla beraber seyrettiği (Buhârî, ʿÎdeyn, 2; Müslim, Ṣalâtü'l-ʿîdeyn, 17) bilinmektedir.

Harput'ta bayramlarda gençler ve genç kızlar, kendi aralarında ayrı ayrı toplanır, çalar, çığırır, güler, oynar, bayram yaparlardı. Bayramlar, ilkbahar ve yaz mevsimlerine tesadüf ettiği zamanlarda ise cirit oyunları tertip edilir, çoluk çocuk ve bütün halk Cirit Meydanı'na dökülürlerdi.

Harput'ta bayram davulunun da hususiyeti vardı. Ramazan'da geceleri davul çalan davulcular. Bayramın birinci gününden başlayarak son günü akşamına kadar devam etmek üzere davul ve klarnetle en güzel mahalli havaları çala çala şehrin bütün mahallelerini dolaşır ve kapıları çalarak bahşişlerini alırlardı. Şehrin fakiri de zengini de bu davulculara para, erzak, mendil, çorap, kumaş gibi bayram hediyelerini memnunlukla verirlerdi, aldıkları bu kumaşları, bu renkli çitareleri ve bu kırmızı mendilleri boyunlarına sarar, bir kısmını da davulun dört bir tarafına dolarlardı.

Bu yazımızla yaklaşık bir asır önce eski Harput'ta yaşanan Ramazan ile birlikte bayram adet ve gelenekleri unutulmasın diye siz aziz okuyucularıma aktarmaya çalıştım.

"Geçmiş zaman olur ki, hayali cihan değer."

Bu vesileyle Ramazan Bayramınızı tebrik eder, hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ederim.

BÜYÜK ZAFER DÖNEMİNDE ÇANAKKALE'DE RAMAZAN

Bazı resimler insana ders verir. Tıpkı bu resim gibi, sahurda ne yesek diye düşünürken bunu gördüm, Çanakkale'de Cephede Ramazan;

'Bir asker cepheden kızına mektup yazıyor diyor ki; Benim güzel kızım, bugün Ramazan'ın ikinci günü, Şeyhülislam oruç tutmayabilirsiniz diye fetva yayınladı, ama benim içim rahat etmedi. Oruca niyetlendim, sahur vakti çalıların arasında iki kök çiriş (pırasaya benzeyen daha küçük bir ot) buldum ve onlarla sahur ettim, gündüzü yeni siperler kazdık, hiç susamadım, taarruz arttı, kafamızı çıkaramadık ve akşam olunca bir asker ezan okudu. Siperin içinde matara elden ele dolaştı, herkes orucunu su ile açtı, ben zannettim ki sadece ben oruçluyum, meğer bölüğün hepsi oruçluymuş. Matara en son bana geldi, geldi ama ben kendimden utandım. Arkadaşlarımın hepsi sahursuz oruç tutmuşlar, ben ise iki çirişi yediğim için arkadaşlarıma karşı kendimi mahcup hissettim. O gün şehit olan Erzurumlu, Darendeli ve Yeniceli'nin hakkını nasıl öderim diye gözyaşı döktüm. Şahadete yürüyenler iman ve vatan sevgisini gönlünde, kalbinde taşıyanlar RUHLARI ŞAD OLSUN.

GÜRKAN ÖZENSOY

ÇANAKKALE'DEN BİR ÖYKÜ… DÜNYAYA İNSANLIK DERSİ…

Çanakkale savaşlarında savaşıp, bir kolu ile bir ayağını kaybeden Fransız General Bridges, yurduna döndükten sonra anlattığı bir savaş hatıratında şöyle diyor,

"Fransızlar, Türkler gibi mert bir milletle savaştıkları için daima iftihar edebilirsiniz. Hiç unutmam savaş sahasında dövüş bitmişti. Yaralıların ve ölülerin arasında dolaşıyorduk, az evvel, Türk ve Fransız askerleri süngü süngüye gelip ağır kayıplar vermişlerdi, bu sırada gördüğüm bir olayı ömrüm boyunca unutmayacağım. Yerde bir Fransız asker yatıyor, bir Türk askeride gömleğini yırtmış onun yaralarını sarıyor, kanlarını temizliyordu. Tercüman konuşması ile şöyle bir konuşma yaptık;

-Niçin öldürmek istediğin askere yardım ediyorsun?

Halsiz durumdaki Türk askeri şu karşılığı verdi:

-Bu Fransız yaralanınca cebinden yaşlı bir kadın resmi çıkardı, bir şeyler söyledi, anlamadım ama herhalde annesi olacaktı. Benim ise kimsem yok. İstedim ki o kurtulsun ve anasının yanına dönsün. Bu asil ve alicenap duygu karşısında hüngür hüngür ağlamaya başladım.

-Bu sırada emir subayım

Türk askerinin yakasını açtı. O anda gördüğüm manzara da yanaklarımdan sızan yaşlarımı dondurduğunu hissettim.
Çünkü, Türk askerinin göğsünde bizim askerinkinden çok ağır bir süngü yarası vardı ve bu yaraya bir tutam ot tıkanmıştı. AZ SONRA İKİSİ DE ÖLDÜLER…"

ÇANAKKALE BUGÜN TOZ İLE DUMAN

Çanakkale bugün toz ile duman
Düşmanda imkan var Mehmet'te iman
Alem görsün el mi bey midir yaman
Burada son söz Türk'ün sözü olacak
Nefer şehit ordu gazi olacak
Boğazda cihana karşı durmuştuk
Etten ve kemikten kilit vurmuştuk
Zabiti neferi karar vermiştik
Vatan bugün bizden razı olacak
Nefer şehit ordu gazi olacak
Allah bugün bizden razı olacak
Nefer şehit odu gazi olacak….

REKLAMLARINIZ İÇİN
0553 253 30 90 ARAYINIZ…

SESSİZ SEDASIZ

HAKAN AYTEKİN

Unutamadığım iki güzel "ses" geldi geçti bu dünyadan, sessiz sedasız. Biri Elazığlı Diş Hekimi İshak Tanoğlu'nun sesiydi; bir ilahiyi söylerken duymuştum ilk kez:

Ya Rab bize rahmeyle,
Biz miskin biçareye
Baran gibi yağdırsan
İnayetin hakire…

Türkiye'deki Süryaniler hakkında gerçekleştirilen ilk filmlerden biri olan 'Işık Sesini Arıyor' belgeselini çekerken karşılaşmıştım, ilahiyi söyleyen İshak Tanoğlu'yla. Süryani literatüründe "Turabdin" (Tanrı Hizmetkarları Dağı) olarak anılan Mardin ve civarında yaşayan birkaç kişilik bir Süryani grubu, Nusaybin'deki Mor Yakup ile Nusaybin'in Gündükşükro Köyü'ndeki(iii) Mor Abrohom kiliselerine bir ziyaret düzenlemişti. Biz de geziye katılmış, bu küçücük grubun coşkusuna tanıklık etmiş, belgesel film için onları belgelemiştik. Tanoğlu iki çocuğuyla birlikte kameramızın karşısına geçip, bu ilahiyi "ses"lemişti. Kulağımızın aşina olduğu bir makamla söyledikleri ilahi, Türkiye'de ve Kuzey Mezopotamya'da Süryani halkının cılızlaşan sesini Türkçeyle fısıldıyordu.

İshak Tanoğlu vefat haberini aldım. Yeşilköy'deki Mor Afrem Kilisesinin ilk ayinini yönetmek üzere Şam'dan Türkiye'ye gelen, Süryani Patriği Mor İğnatiyos II. Efrem'in elini öptükten birkaç dakika sonra vefat etmiş… Belki fark etmişsinizdir; 8 Ekim günü 100 yıllık Cumhuriyet tarihinde ilk kez bir kilise törenle açıldı. Törene katılan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Türkiye'deki değişik din ve cemaatlerin temsilcileri koronun "Abun dbaşmayo" (Ey göklerdeki babamız) duasından sonra kurdeleyi kesti. 15 Ekim'de kilise ikinci kere, bu kez işlevine uygun biçimde ibadetle açıldı. Elâzığ Süryani Kadim Meryem Ana Kilisesi Vakıf Başkanı İshak Tanoğlu da Süryanileri dünyevi olarak temsil eden en üst yetkili olan Patrik'in yöneteceği bu ayine katılmak için İstanbul'a gelmiş. Patriğin elini öpmüş, sonra kalbi dayanamamış… Bir gün sonra yapılacak olan töreni göremeden, orada okunacak dua ve ilahileri duyamadan…

İshak Tanoğlu İncil-i Şemmas'tı. İbadet sırasında Süryani kiliselerinin en kutsal bölümü olan kduşkudşin'e (mihrap) çıkma, İncil ve fankitho'lara "ses" verme konusunda icazet almış bir Süryani'ydi. Harput ve Elâzığ kiliselerinden sorumluydu. Bütün çetin koşullara karşın halkının ve kültürünün cesur bir temsilcisiydi. Irkçı ya da dinsel baskılara, tehditlere barışçıl biçimde karşı koyuyordu. Elazığ'ı asla terk etmemişti, terk etmek de istemiyordu. Elazığ-Harput'ta bir kayanın içine oyulmuş olan ve MS II. Yüzyıla tarihlenen Meryem Ana Kilisesi yıl içinde ibadete kapalı tutuluyordu. Tanoğlu, kilisenin sadece 15 Ağustos'ta, Meryem Ana

adına düzenlenen “Salkım Bayramı”nda açılmasını ve “Kıddes” yapılmasını tercih ediyordu. Muhtemelen yaşamındaki en güzel sesleri de Meryem Ana Günü’nde duyuyordu.

Onu Elâzığ’ın merkezinde sadece Süryaniler değil neredeyse herkes tanıyordu. Elazığlıların tercih ettiği, işinde mahir bir diş hekimiydi. Onun Hıristiyan olması aklıselim Müslümanlar için lafı edilecek bir konu değildi. Anadolu insanının cömertliğinin temsilcisiydi. Gönül adamıydı. Davudi sesi sadece kilisedeki dua ya da ilahilere değil, gündelik konuşmalara da hayat verirdi. Elâzığ civarında konuşulan bütün dillere hakimdi. Geçen yıl Harput Film Festivali nedeniyle Elazığ’a gitmiş, eşimle muayenehanesinde ziyaret etmiştik. 20 yıl sonra tekrar karşılaştığım bu koca yürekli ve koca “ses”li adam sanki her gün görüşüyormuşuz gibi yakın davranmıştı. 20 yıl önce genç bir delikanlı olarak çektiğim oğlu da diş hekimi olmuştu. Aynı muayenehaneyi kullanıyorlardı. Kızı ise İskenderun’a gelin gitmişti. Muayenehaneye hastanın biri giriyor biri çıkıyor, hepsiyle hoş bir muhabbet yürüyordu. Tok olduğumuz halde bize zorla pilav üstü döner ısmarlamış, üstüne de tatlı yedirmişti.

Midyat’ta, Işık Sesini Arıyor belgeselinin çekimlerinde sıradan bir müzik kasetinde Süryanice bir duaya rastlamıştım. Bu duayı filmde kullanmak istedim. Dua, tıpkı resmi açılış törenine katılanların dinlediği gibi, Süryani liturjisinde en önemli dua olan Abun dbaşmayo idi… Yeşilköy’de açılan kilisenin adı gibi, Patriğin adı gibi, kullanmak istediğim bu duayı okuyan kilise korosunun da adı, III. Yüzyılın başında Nusaybinde yaşayan Süryani azizlerinden Mor Afrem’den geliyordu. Mar(iv) Afrem Süryani Ortodoks Kilisesinin Korosu okuyordu duayı. Lakin bu kilise İsveç’teydi ve İsveç’teki cemaatle hiçbir temas şansım yoktu. Hazırladığım belgesel Kanal D’de ve CNN-Türk’te yayınlanacaktı. Telif sorunu yaşamak istemiyordum. İstanbul’daki tanıdığım Süryanilerden yardım istedim. Bir-iki gün sonra telefonum çaldı; İshak’ın sesiydi karşıdan gelen. İsteğim ona kadar ulaşmış; o da İsveç’teki Metropolit’e. Koronun yöneticisinden duayı belgeselde kullanabilmem için gereken izni almıştı. Filmim o güzel koronun sesinden Abun dbaşmayo ile başlar… Vakitsiz çaldığı zaman ölümü haber veren bir noqusho’nun (çan) sesiyle biter…

Unutulmayı Anadilinde Anlatmak

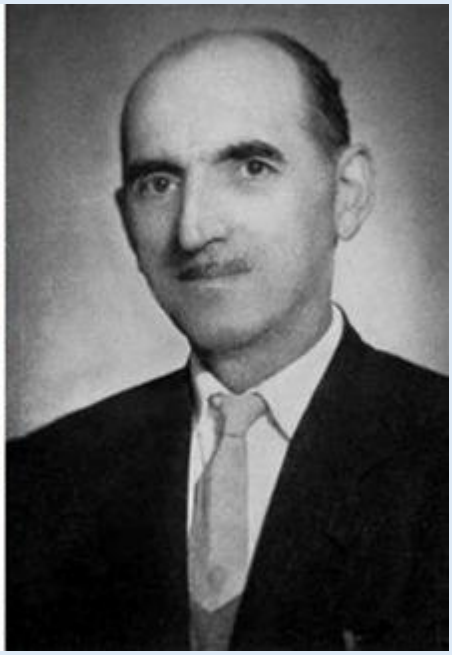
Unutamadığım bir başka “ses” ise Tevfik Esenç’in sesidir…

Belgesel sinemacı dostum İsmet Arasan, 1987 yılında çektiği Son Sesler filminde (V)Ubıhça’yı konuşabilen son kişi olan Tevfik Esenç üzerinden (V)Ubıhçanın son seslerini geleceğe taşımaya çalışmıştı. Kendisiyle birlikte bu dil ölmesin diye çabalayan Esenç, dilbilimci George Dumezil’e bildiği bütün “ses”leri vermiş; birlikte (V)Ubıhça bir sözlük hazırlamışlardı. Belgeselin ses kuşağına hayat veren Müşfik Kenter’in o güzel sesi ise hüzünlendirir insanı:

“Ansızın hatırlayacağım, son sözlerini tekrarlayacağım… Unutulmasın diye, son sesleri… Çok ölüm gördüm. Uzun bir ömrüm oldu takatim kalmadı. Yüreğim fazla dayanmaz, biliyorum. İçime atsam, olmuyor. Dilime vuruyor. Anadilimde anlatmak istiyorum, unutmayı ve unutulmayı…”

Son Sesler'in çekiminden yaklaşık beş yıl sonra, 1992 yılının Ekim ayında (V)Ubıhçayı konuşabilen son kişi olan Tevfik Esenç'in "sesi" bir daha geri gelmemek üzere sustu…
Cumhuriyet'in arka sayfasında, sol sütunda küçük bir haber çıktı:
"Son Ses Öldü"
(V)Ubıhça "ölü dil" statüsünde artık… Elazığ'ın son Süryanilerinden biri olan Tanoğlu'nun gür sesi de duyulmayacak.

Ölen sadece iki kişi, kaybolan iki "ses" değil. Türkiye kültürel çoğulluğunu, farklı seslerini bir bir yitiriyor. Sessiz sedasız, kültürler yok oluyor, kalanlar ise "aynı"laşıyor.
İki güzel "ses", sessiz sedasız gelip geçti bu dünyadan.
İkisinin de "ses"leri kulağımda… 22 yıl önce kaydettiğim ilahinin sonu içimi daha çok acıtıyor, bugün:
Cümle baki günlerde
Varalım biz gayrete
Davet eyle bizleri
Varalım saadete.
Yazımı bitirip tam yollayacağım sırada sosyal medya hesabıma inanılmayacak bir haber daha düştü. Midyat'ın Süryani köylerinden biri olan Anhel'de (Yemişli) yaşayan, 92 yaşındaki bir Süryani olan Gevriye Ego, doğal olmayan bir yolla, başından birkaç kurşunla vurularak öldürüldü.
92 yaşında bir insan…
Akşam saatlerinde karısıyla birlikte evine gireceği sırada…
Başından ve göğsünden vurularak…
Sessiz sedasız göçüp gittiler bu dünyadan.

Yazar: Hakan Aytekin

Doç. Dr. Hakan Aytekin 1961 yılında Ankara'da doğdu. Radyo, Televizyon ve Sinema alanında eğitim gördü. Ankara'da üniversite yıllarında Suha Arın'la başladığı belgesel sinema alanında senarist ve yönetmen olarak çok sayıda ürün verdi. Yönettiği belgesel filmlerle ulusal ve uluslararası festivallerde ödüller kazandı. İmgesel sinema alanında yazdığı senaryoların yanı sıra, çeşitli dergilerde yayınlanan makale, öykü ve denemeleri ile üç kitabı bulunmaktadır. Halen Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde öğretim üyesi ve Radyo, Sinema ve Televizyon Bölüm Başkanı olarak çalışmaktadır.
Bu yazı, yazarın reportare.com sitesindeki yazısından alınmıştır.

Geri Geleydi Geri Geleydi Esgi Günler Geri Geleydi

Zamanın içinde bir fotoğraf gibi zihnimize çektiğimiz bayramlar ve bayram sabahları nerde? İri köfte, ayranlı çorba, pirinç pilavı, nahna sarması, zerde... vb

Bayram namazında sonra uzaktan gelenleri misafir eden bayram sabahları, yamaca kurulmuş salıncak çocukları bekliyordu, gökkuşağı çıkınca altından geçmek için koşan çocuklar, başının üstünde sini mahalle fırınına giderek sıra alınan nar gibi kızarmış baklava şerbetini çekmeyi bekliyordu. Ne yaparsak yapalım o cevizi, tereyağını bulup yapsak da o bakır sinide pişirmek bir sanattı. Camiden çıkan erkekler veya aile büyükleri gelmeden bayram kahvaltısına oturulmazdı bir gelenekti. Tahta kapı el şeklindeki tokmak ile çalındığında camiden çıkan arkadaşını getiren dedem sofrada misafir kabul etmenin sevabını biliyordu. Sabah kahvaltısı ne idi? Kuru tandır bezin arasında ıslatılmış abdestli ellerle bölünmeyi beklerdi ve daha fazlası... Bayramlık neydi yastık altında sakladığımız yeni bir çorap yeni bir elbise... Plastik renkli bilezikler, renkli naylon ayakkabılar yeni dikilmiş cepli şalvar, fırfırlı emprime kumaştan etekler, dedemin anneme aldığı kara lastiğin yenisi bile bayramlıktı benim de bayramlık olarak hatırladığım 23 nisana denk gelen bir bayramdı belki daha nice bayramlardan biriydi mavi beyaz puantiyeli elbisemi annemin dikmesi en büyük hediyeydi. Bayramda ve 23 Nisan'da giyineceğim elbise beyaz üzerine mavi puantiyeler çocukluğumda açan çiçeklerdi. Bayramdan önce bayramlık giyinilseydi "bayram üstüne etmiş" denirdi. Kırmızı, rugan, parlak, bağcıklı ayakkabı da başka bir bayramlıktı ve oyuncak mini piano alındığında da çocuk ruhumu müzik ruhuna bırakmıştık bile...

OYA ORHAN

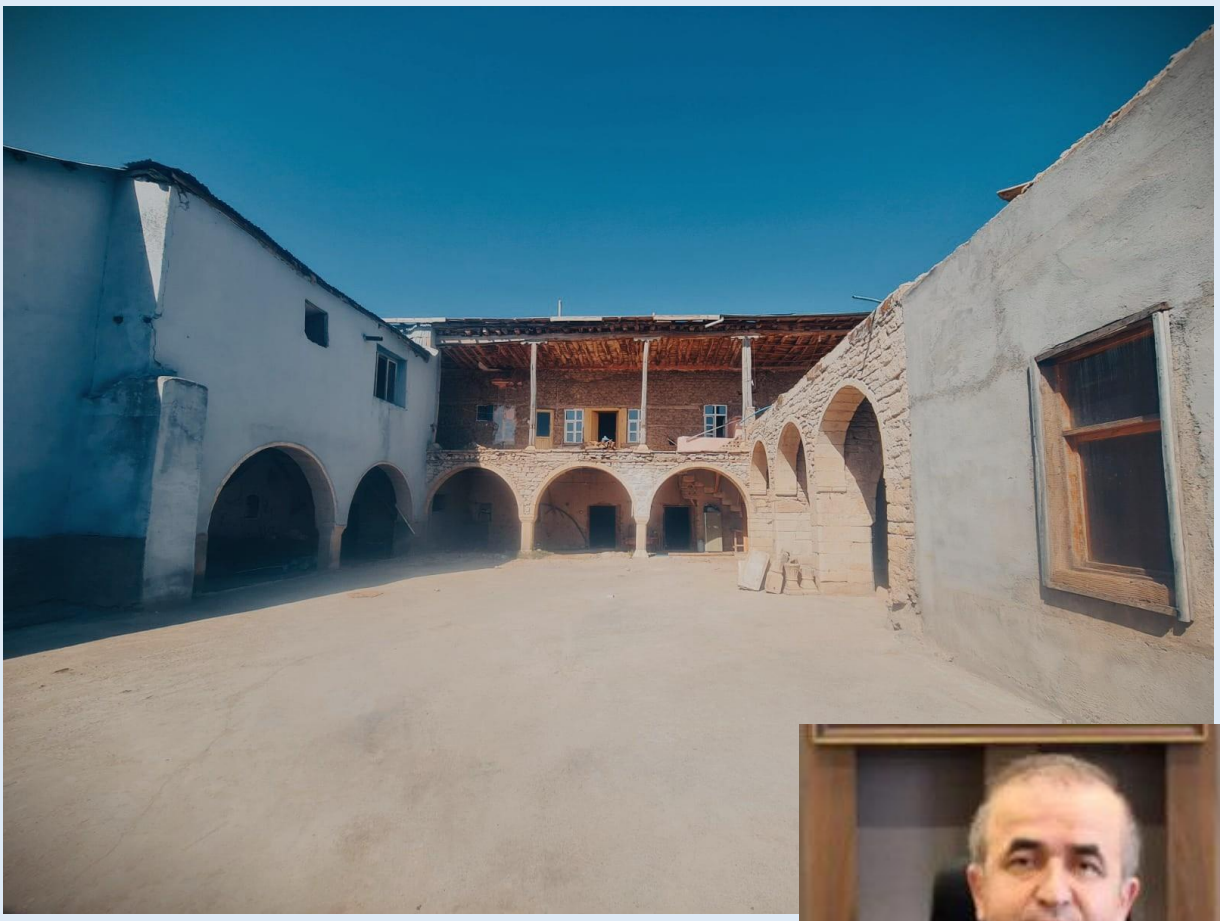
Arefe günü çok kısa gelirdi bana Bayram şekeri alma, limon kolonyası doldurma tatlı telaşlardı. Kolonya şişesini doldurma vardı. Şişemizi alıp kolonya doldurmaya giderdik (tütün kolonyası, limon kolonyası) şimdilerde de adım başı bulabildiğimiz kolonyalar çeşit çeşit... Üstü kıtırikli kolonya şişesini kırılmadan eve getirmek bir marifetti. Kapalı çarşıda kuyrukta sıra bekleyenler el yapımı kadayıfın tadını şimdilerde bulamayacaktı. Şehrin bayramı arefeden gelirdi. Postane meydanı tezgahlarındakilerini satma telaşıyla dolardı. Ah bir de şekerler, cam şekerler Zeki Müren'in göbeği mi dersin susamlı şeker mi dersin, bayramda topladığımız şekerleri bir araya gelip içlerinden iyisini, çikolatasını seçmek... Şeker kabuklarıyla yaptığımız duvar süsü bazen de şeker kabuğundan yüzük yapmak bir zaman yolculuğuydu şimdi yapsak o heyecanı bulabilir miyiz bilmem… Anneme bayramda alınan nar çiçeği rengi yazma, bir şalvar yokluktan çok varlık değil miydi?

Gaz lambasının camı silinir tahta divanın yanında ki takada dururmuş. Bayramdan önce gaz lambasının camı silinir üzerine örtü örtülürmüş. Az bulunan kibrit gaz lambasının yanında yerini alırmış. Dındik de bir aydınlatma aracıydı onu da detaylı sonra anlatırım. Yemekler ocakta pişirilirmiş, ocağı yakmak için nenem gara gav (bez parçaları hafif yakılıp söndürülüp ocak yakmada çakmak taşı ile cıtırık sıçratıp alev çıkartılırmış) hazırlarmış. Ocak yakmak için ne çabalar harcanırmış.

Köklerimiz, bağlarımız, ortak bir kültürle bağlı olduğumuz geleneklerimiz. Ocağımız sönmesin, kültürümüz yaşasın diye sayfalar dolusu yazıp unutulmaya yüz tutmuş lezzetleri, yaşamları, gelecek nesillere aktarmak bir vefa borcu bu şehrime…

Geri geleydi geri geleydi elini öpeceğimiz büyükler, şeker toplayan çocuklar, dolanger yapan annelerimiz, kapının önünü süpüren ablalarımız, badem şekeri sırası bekleyen Behri Dayı, 'şekeri çüt alın çüt olasız' diyen ezem, nohut ekmeğinin hamurunu yoğuran komşum, tandırda ekmek yapan Fidoş Nine, ajans haberini eski radyodan dinleyen dedem, kürsü başında yatsılık hazırlayan Zehriye Bacı... Bugünkü bayramları da hatırlamak dileğiyle...

Beyzade Efendi Konağı restore edilecek

Vali Numanoğlu, Altunkuşak Köyü'nde bulunan 713 yıllık Beyzade Efendi Konağı'nın restorasyonun yapılarak eski görkemine kavuşturulacağını söyledi.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ Valisi Numan Hatipoğlu, Beyzade Efendi Konağı'nın restorasyon çalışmalarının, deprem sonrası Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından başlatılan projeyle yeniden hayat bulacağını ve Elazığ'ın kültürel mirasına önemli bir katkı sağlayacağını açıkladı.

Restorasyon hakkında Elazığ Valiliği Basın Müdürlüğü tarafından yapılan açıklamada, Vali Numan Hatipoğlu'nun sözleri şöyle aktarıldı:

"Kültür ve Turizm Bakanlığı, deprem bölgesindeki tarihi yapıların korunmasına yönelik çalışmalarını kararlılıkla sürdürüyor.

İlimiz Merkez Altunkuşak Köyü'nde bulunan tarihi Beyzade Efendi Konağı, Kültür ve Turizm Bakanlığının Kahramanmaraş depremi sonrası başlattığı restorasyon projesi kapsamında yeniden ayağa kaldırılıyor. Depremin zarar verdiği tescilli yapıları korumak ve gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla hayata geçirilen bu proje, Elazığ'ın kültürel mirasına önemli bir katkı sağlayacak.

Beyzade Efendi Konağı, bölgenin tarihi ve mimari dokusunu yansıtan en değerli yapılardan biri. Yılların yıpratıcı etkilerine ve depremin zararlarına rağmen, bu restorasyon çalışmasıyla

eski görkemine kavuşturuluyor. Çalışmalar tamamlandığında konak, sadece kültürel kimliğimizi korumakla kalmayacak, aynı zamanda bölgenin turizm potansiyelini de artıracaktır.

Tarihi mirasımızın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması kapsamında yürütülen bu değerli çalışmalardan dolayı Kültür ve Turizm Bakanlığımıza şükranlarımı iletiyorum."

Beyzade Efendi Konağı

Altunkuşak köyünde bulunan konak 2 katlı olup Hicri 1312 (Miladi 1895) yılında inşa edilmiştir. Geç Osmanlı Dönemi mimari özelliklerini yansıtmaktadır. Konak bazı dönemlerde onarım ve eklemeler görülmüştür.

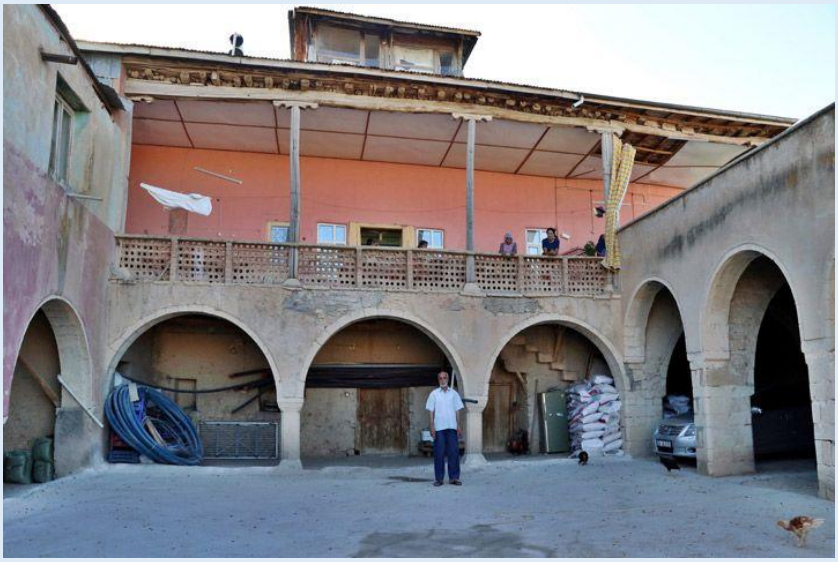
Elazığ merkezinin yaklaşık 25 km kuzeybatısında bulunan Altınkuşak (Sarını) köyü sınırları içerisinde yer alan konak, köy yerleşiminin hem kuzeydoğusunda yer almaktadır. Konağın inşa tarihi Hicri 1312 (Miladi 1895) olarak kabul edilmektedir. Doğu-batı doğrultulu yapılan konak dikdörtgen planlı olup iki katlıdır. Yapıya doğu, batı ve kuzey cephelerinde birer kapı ile giriş yapılmaktadır. Bu kapılar zemin kattaki avlulara açılmaktadır. Ancak günümüzde kuzeyde olan basık kemerli çift kanatlı kapı ana giriş olarak kullanılmakta olup diğer girişler köreltilmiştir. Ana giriş kapısından üç tarafı revaklarla çevrili orta avluya geçilmektedir. Zemin katın güney cephesinin ön bölümünde revaklı bir eyvan, üç adet depo olarak kullanılan mekân ile bir adet yıkılmış mekan, batı cephesinde üç adet depo, bir oda, havuzbaşı ve bir

adet mutfak; kuzeydoğu cephesinde kümes olarak kullanılan bir mekan yer almaktadır. Orta avludan birinci kata 12 basamaklı bir merdivenle çıkılmaktadır. Birinci katın ön tarafında revaklar üzerine oturtulmuş bir teras bulunmaktadır. Dikdörtgen formlu olan bu kata giriş doğu tarafında çift kanatlı ahşap bir kapı ile yapılmaktadır. Kapıdan girildiğin bir iç sofa ve sofanın her iki tarafından ikişer oda yer almaktadır. İç sofada binanın inşa tarihinin Osmanlıca yazılı olduğu kitabesi olan bir çeşme bulunmaktadır. Sofanın güney doğusunda bulunan oda içerisinde bir adet ocak yer olmaktadır. Terasın güney kısmında bulunan bölümünde üç adet depo, üç adet oda ve bir adet banyo yer almaktadır. Bu mekanlar bir girişle birbirine bağlanmıştır. Ana mekanın kuzeybatı ucuna sonradan eklenmiş basık kemerli, betonarme düz damlı eyvanlı bir mekan daha bulunmaktadır. Eyvanlı bu mekanın doğusunda ana binaya bitişik küçük bir mekan yer almaktadır. Eyvanlı olan mekanın ortasında büyük havuza akan kaynak suyu bulunmaktadır.

Konak'ta 4 kuşak yaşadı

Elazığ`da yaşayan Bayoğlu ailesi Beyzade Efendi Konağı`nı 4 kuşaktır aslına uygun olarak

ayakta tutmaya çalışarak, konağın aslını bozmadılar. Merkeze bağlı Altunkuşak köyünde bulunan, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescillenen konağın son sakinleri, farklı dönemlere ait çanak-çömlek ve küpler, saklama kapları ve silolar, taş oyma eşyası, gaz lambaları, sandıklar, karyola, ocaklar, şömineler gibi çeşitli ev eşyalarını günlük yaşamda kullanarak hem muhafaza ediyor hem de tarihle iç içe yaşıyor.

Konağın dördüncü kuşak sakinlerinden Bülent Bayoğlu, Osmanlı dönemi alimlerinden Beyzade Efendi olarak tanınan büyükdedesi Hacı Ali Rıza Efendi`den kalan konağın mimarisi, süslemeleri, aksesuarları ve eşyasıyla Osmanlı dönemi konaklarının en güzel örneklerinden biri olduğunu belirtti.

Konakta, Beyzade Efendi`nin bazı özel eşyaları, el yazması kitapları, Sultan 2. Abdülhamid tarafından Beyzade Efendi`ye yazılmış tarihi bir belgenin de bulunduğunu dile getiren Bayoğlu, şöyle konuştu: "Beyzade Efendi konağı kemerler üstüne kurulan bir konak. Özel suyuyla hicri 1312`de yapılmış şadırvanı var. Haremlik ve selamlık tarafında aynı havuz

başları bulunmakta. Günlük hayatta kullandığımız ev ve mutfak eşyaları var. Günümüze kadar bunları koruma altına alıp muhafaza ettik. Bunun dışında konakta şömine, özel karyola, aynalar var. Özellikle vurgulamak istiyorum görmeye değer farklı motifleriyle şaheser bir karyola var. Karyolanın üstünde hangi dönemden kaldığını bilmediğimiz taç var. Günümüzden çok farklı aynaları, ocakları, küpleri, çanakları, petekleriyle hepsini kollayıp koruduk ve bugüne kadar getirdik."

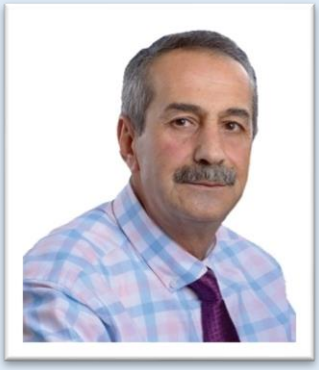
Bayoğlu, daha önce yaptığı açıklamalarda; konağın Osmanlı ve Bizans döneminin kültür ve sanatından izler barındırdığını, bu nedenle yeniden ayağa kalkması ve gelecek nesillere miras kalması için restore edilerek turizme kazandırılmasını istediklerini belirtmişti.

Toplumsal Zekâ

Toplumlar, bireylerin bir araya gelerek oluşturduğu dinamik ve karmaşık sistemlerdir. Bireylerin yalnızca bireysel zekâsı değil, kolektif olarak nasıl hareket ettikleri de bir toplumun başarısını ve uyumunu belirler. İşte bu noktada "toplumsal zekâ" kavramı devreye girer.

BİLAL CİVELEK

Toplumsal zekâ, bireylerin toplumsal bağlamda düşünme, karar alma ve etkileşim kurma yeteneğini ifade eder. Peki, toplumsal zekâ tam olarak nedir, nasıl işler ve neden önemlidir?

Toplumsal zekâ, bireylerin içinde bulundukları toplumla sağlıklı ilişkiler kurma, başkalarının duygularını ve niyetlerini anlama, grup dinamiklerine uyum sağlama ve kolektif kararlar alma becerilerini kapsayan bir kavramdır. Başka bir deyişle, insanın sosyal bağlamda düşünme ve hareket etme kabiliyetidir. Bu kavram, bireysel zekânın ötesinde, empati, iş birliği ve uyum gibi unsurları da içerir.

Toplumsal zekâ, çeşitli zihinsel ve duygusal süreçlerin bir araya gelmesiyle işler. Bu süreçler şunlardır:

Empati: Bireylerin başkalarının hislerini anlayabilmesi, toplumsal ilişkilerde kritik bir rol oynar.

İletişim Becerileri: Etkili bir şekilde duygu ve düşünceleri ifade etmek, sağlıklı toplumsal ilişkiler için gereklidir.

Problem Çözme ve Uyum Sağlama: Toplum içinde karşılaşılan sorunlara karşı etkili çözümler geliştirebilme yeteneği, toplumsal zekânın önemli bir unsurudur.

İş Birliği ve Dayanışma: Grupların ortak hedefler doğrultusunda birlikte çalışabilme kapasitesi, toplumsal zekânın gelişmiş olduğunu gösterir.

Kültürel ve Sosyal Farkındalık: Toplumun normlarını, değerlerini ve kültürel dinamiklerini anlama becerisi, toplumsal zekânın temel taşlarındandır.

Toplumsal zekâ, bireylerin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde başarılı ve uyumlu bir yaşam sürmesini sağlar. İşte toplumsal zekânın önemine dair bazı temel noktalar:

Bireyler Arası İlişkileri Güçlendirir: İnsanların birbirini anlamasını ve sağlıklı ilişkiler kurmasını kolaylaştırır.

Toplumsal Uyum Sağlar: Farklı bireylerin ve grupların bir arada yaşamasını ve iş birliği yapmasını mümkün kılar.

İş Dünyasında Başarıyı Artırır: Ekip çalışmasını ve liderlik yeteneklerini destekleyerek iş hayatında başarıya katkıda bulunur.

Demokratik Kültürü Güçlendirir: İnsanların ortak akıl ile hareket etmelerini teşvik eder ve sağlıklı bir toplumsal yapı oluşturur.

Kriz Anlarında Dayanıklılığı Artırır: Toplumların krizlere ve zorluklara karşı birlikte hareket edebilmesini sağlar.

Toplumsal zekâ, bireylerin ve toplumların başarılı ve sürdürülebilir bir yaşam sürmesi için kritik bir faktördür. Empati, iletişim, iş birliği ve sosyal farkındalık gibi unsurlar, toplumsal zekâyı oluşturan temel bileşenlerdir. Bireylerin ve toplumların gelişimi, toplumsal zekâlarını artırmalarına bağlıdır. Bu nedenle, eğitimden iş hayatına, sosyal ilişkilerden yönetim anlayışına kadar birçok alanda toplumsal zekâyı güçlendirecek adımlar atılmalıdır.

REKLAMLARINIZ İÇİN
0553 253 30 90 ARAYINIZ...

Çayda Çıra Korosu beğeni topluyor

ÇAYDAÇIRA/İZMİR

2016 Yılında TRT İzmir Radyosu Koro Şefi Elazığlı Mustafa Yarıcı tarafından İzmir'de kurulna Çayda Çıra THM Korusu, gerçekleştirdiği konserlerle İzmir halının beğenisini kazanmaya devam ediyor.

İzmir Çayda Çıra Korosu son olarak Şubat ayında Çağdaş İzmir Derneği ve Balçova Belediyesinin katkıları ile İzmir Ekonomi Üniversitesi'nde "Gönülden Dökülen Türkülerimiz" adlı konseri verdi. Çok sayıda bürokrat, iş insanı, sivil toplum kuruluşları yöneticilerinin izleyici olarak katıldığı konser büyük beğeni aldı. Koronun çalışmaları hakkında bilgi veren Koro Başkanı Musa Zengin, Harput Müziğini İzmirlilere sevdirdiklerini belirterek, "Çayda Çıra koromuz; 2016 yılında TRT İzmir radyosu koro şefi Mustafa Yarıcı hocamızın nezaretinde çalışmalarına başlamıştır. Arada geçen süre zarfında birçok konser verilmiş, adeta bir okul gibi, İzmir'imizde yüzlerce insana Harput musikisini sevdirmiş ve öğrenmeye yönlendirmiştir.

Çayda çıra koromuz, 4000 yıllık Elâzığ Harput musikisini icra etmek amacıyla yola çıkmayı hedef olarak belirlese de son konserimizde de görüleceği gibi sadece Elâzığ Harput musikisi değil, yurdumuzun her bölgesindeki türküleri, şarkıları, Azeri, Rumeli yörelerine ait türküleri de repertuvarına almıştır. Müziğin evrenselliğine, birleştirici gücüne inanarak, çalışmalarını geleneksel müziklerimiz olan Türk halk ve Türk sanat müziği üzerine yoğunlaştırmıştır.

Popüler müziğin kısa zamanda yok olduğu, yüzlerce yıllık birikimden gelen türkülerimizin, şarkılarımızın ise, yine yüzyıllar sonra dillerden düşmeyeceği aşikardır.

Bu bağlamda geleneksel müziğimizin, genç kuşaklara aktarılması, sevdirilmesi açısından, bu konserin İzmir Ekonomi Üniversitesinde yapılmış olması bizim açımızdan çok anlamlı olmuştur." dedi.

BAYRAM BİZİM NEYİMİZE…

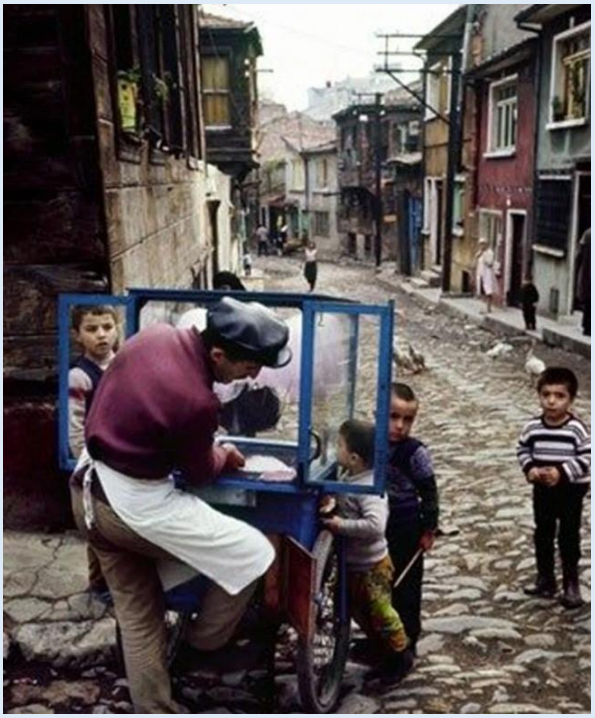
Kalemi her eline alan yazar **“ah o eski bayramlar”** diye geçmişe övgü dizer haklıdırlar da kendi kavillerince, çünkü her geçen gün bir öncekinden daha da değersiz hale geliyor maalesef.

İnsan nankör bir yaratıktır ol sebeple elindekinin kıymetini kaybedinceye kadar anlamaz. Çocukluk ve gençlik yıllarımda annemin ve kız kardeşlerimin özelinde bayram ziyaretlerinin yoğunluğundan dolayı çevremizde bulunan hanımların şikâyetlerini çok net hatırlıyorum: ***“Bu oruç ağız bir haftadır bayram temizliği yapim, belim burhum gırılmış, ayakkabı dizmekten kollarımız koptu, anam 3 sini tatlı duz buz oldu, bayram 3 gün ben mutfaktan çıkmamışım vb.”*** serzenişleri, kadınlar arasında klasik bayram muhabbetine döne döne gidiş gelişler seyrelmeye, ikramlar bitmeye başladı. Bugün geldiğimiz noktada 3 günlük bayram, eklenen tatillerle 9-10 güne çıkarılarak iç turizmin canlandırılma çalışmaları haricinde hiçbir anlam ifade etmeyen nostaljik bir söylem olarak kaldı.

AHMET TAHİR ERDEM

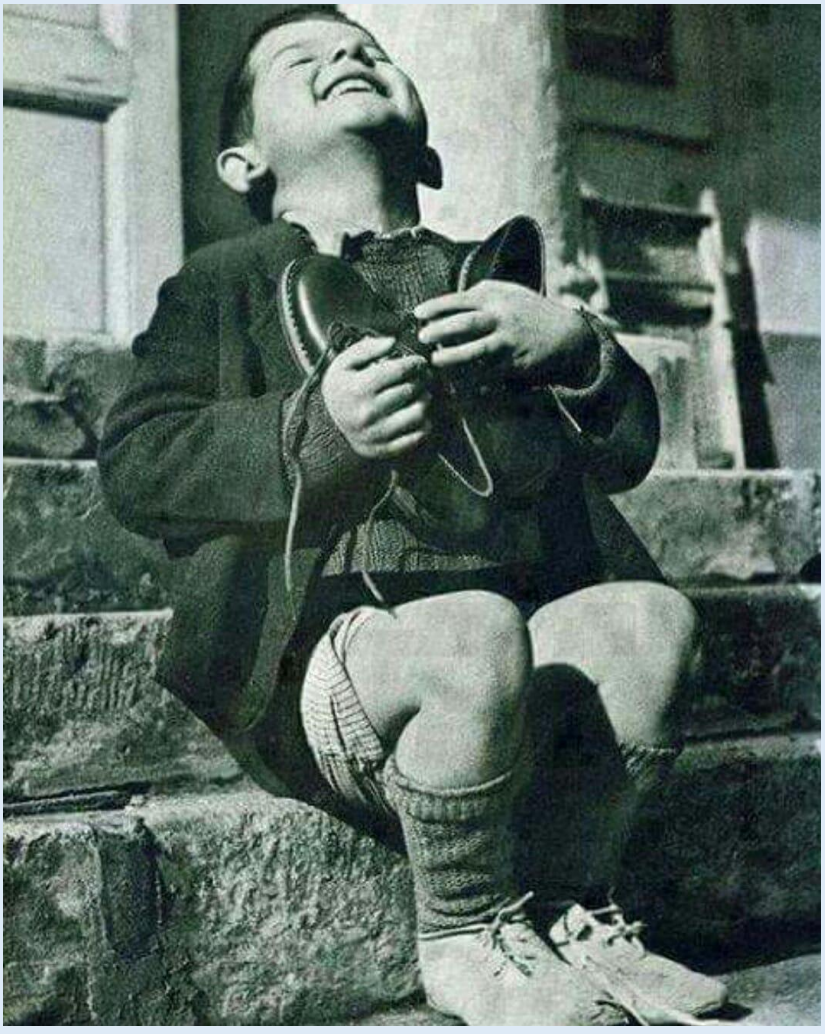
Bayramlarda artık kendi başımıza gezme çağına, 15-16 yaşlarına geldiğimizde arife gününden liste yapmaya başlardık, Dedeler, Neneler sağ iken onlardan başlanır, yaş ve mahalle sıralaması gözetilerek, akraba-i taallukattan her kim varsa eli öpülür, 2 tane şekerleri alınır, tatlısı çayı içilir hemen diğer kapıya geçilirdi. İlk gün sülalenin büyüklerine uğranılamamış olması akşam evde tekdir sebebiydi çünkü. Akrabalarımızın büyükleri öldü evet Rabbim tüm ervahımıza Rahmet buyursun ama bunların çocukları da bizim hala daha akrabalarımız, ama ne gelen var ne giden. Büyüklerimizle beraber akrabalıklarımızı da mı ölüyor yoksa?

Ellerimizle ettiklerimizi boyunlarımızla çekiyoruz netice olarak. Sokaklardaki o şen çocuk çığlıklarını, ***“Bebelere balon, dondurmacuu”*** sesleriyle beraber kapıların arkasına hapsettik hep beraber. Her misafir uğurlamak için açtığımız kapılarda yeni misafirleri içeriye davet etmek, daha bayramın 2. Günü biten kilo kilo alınmış çikolata için açık bir dükkân aramak, arife günü fırınlara taşıdığımız o koca sinilerdeki baklava kokularını çeke çeke başımızın üstünde eve taşımak, fırın önlerinde 3 günlük bayram ekmeği için saatlerce sıra beklemek, artık bu anları yaşamışlar için sadece bir hikâyedir, bizim çocuklarımız bunları yaşamıyor ise bunun tek suçlusu tabi ki de bizleriz. Toplumumuzun her kademesi, hemen hemen her ferdimiz gelişme, modernleşme veya adına siz artık her ne derseniz deyin, güzel olan şeyleri kaybetmeye gönüllü olduk. Birçok güzel şeyi hep beraber gömdük elbirliğiyle. Hani en sevdiğimiz insanı dahi defnederken hızlı hızlı atıp üzerine toprağı bir an evvel kaçarız ya o mezarlıktan arkamıza bakmadan, tam bu minvalde her gün bir başka değerimizi de tıpkı Bayramlarımızı öldürüp defnettiğimiz gibi defnediyoruz.

Hristiyan âleminin Noel yortusu sonrasında kutladığı Yılbaşı artık bizim Dini bayramlarımızdan daha görünür halde. Siz hiç bayram geliyor diye camını çerçevesini süsleyen bir esnaf gördünüz mü? Ama bizim sözde Müslüman geçinenlerimizin bırakın cam süslemeyi, salonun ortasına yılbaşı çamını dikip en çok süsleyenimiz en medenimiz olarak addedilir, süslemeyenlerin ise gerici, yobaz anti laik diye sınıflandırıldığı ve dahi hakarete uğradığı bir zaman dilimindeyiz maalesef. Gâvur olmakla suçlayıp kıymet vermediğimiz ama pek bi özendiğimiz keşke onlar gibi olabilsek diye bir yerlerimizi yırttığımız Hristiyan âlemi Noel yaklaştıkça bu coşkuyu çocuklardan büyüklere kadar yayar, Aile büyüğü kimse mutlaka onun evinde Noel yemeği yenir, çocuklara 1 hafta önceden hediyeler alınır paketlenir, filmleri yapılır biz salaklar da o filmlerle büyür, göbekli uçan kukuletalı bir varlığa dahi inandırılır. Esnafları Noel geliyor diye her tarafı ışıklandırır müthiş indirimler uygular, havai fişekler falan gerçekten adamların bir bayramı olduğuna hiç bilmeyen biri bile inanır. Bizde yani Müslümanmış gibi yapan insanlar ve ülkelerde de gerçi bu tip kutlamalar artık yapılıyor ama maalesef dini bayramlarımız da değil de Hristiyanların kutladığı Yılbaşı zamanlarında.

Çünkü biz, bizim olan bütün değerlere düşmanız. Biz kendi elmamızın kurduyuz. Ne demiş düşünür, İnandıkları gibi yaşamayanlar, yaşadıkları gibi inanırlar.

Hollanda'daki Elazığlılar Dayanışması

ÇAYDAÇIRA/HOLLANDA

Hollanda'da yaşayan Elazığlı iş insanları, Amsterdam'da düzenlenen özel bir etkinlikte bir araya geldi.

Schiphol Havalimanı yakınlarındaki Airport Otel'de gerçekleşen toplantıya, iş dünyasından birçok önemli isim katıldı. Etkinliğe, T.C. Amsterdam Başkonsolosluğu Başkonsolos Yardımcısı Aslı Koç Kaya, DTİK/DEİK Avrupa Temsilciler Kurulu Başkanı Turgut Torunoğlu, Den Haag Belediye Başkan Yardımcısı Nur İcar, HOTİAD Başkanı Hikmet Gürcüoğlu ve TNOP Başkanı Ramazan Kaya gibi isimler katılım sağladı. Ayrıca Hollanda'da tanınan ünlü komedyen Jörgen Henri Raymannis de etkinlikte yer aldı.

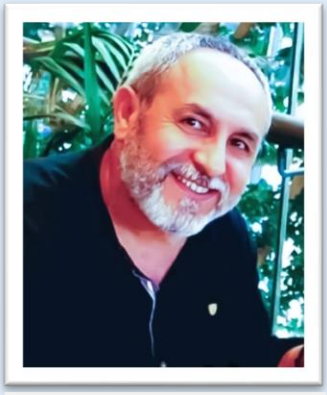
Toplantıda, Hollanda'daki Elazığlı iş insanlarının ticari iş birliklerini güçlendirmesi, yeni yatırım fırsatları oluşturması ve Türkiye ile olan ekonomik bağların daha da geliştirilmesi konuları ele alındı. Katılımcılar, diaspora iş dünyasının dayanışma içinde hareket etmesinin önemine vurgu yaparak, ilerleyen süreçte benzer organizasyonların devam edeceğini belirtti.

Hollanda'da faaliyet gösteren iş insanları, bu tür etkinliklerin iş dünyası için büyük bir fırsat sunduğunu dile getirerek, karşılıklı destek ve iş birliğinin artırılması yönünde görüş alışverişinde bulundu.

İLHAN KILIÇ

AĞIR ABE!..

İRFAN KARABULUT

Efendim asıl mesele O, yılbaşı akşamı Harput'un mert, yerlisi namına da Ağır Ağabey diyelim ki kimseyi mahcup etmeyelim. Ağır Ağabeyler aynı tarz inatlarından kolay vazgeçmez. Harput'a namın salmış yerlisi rahmetli ağır ağabeyimiz bir has Gakkodur. Yürürken bile asalet dökülür o pala bıyık ve kara şalvarından sekiz köşe kasketinden. Kendine has figürleriyle folklorda adeta kendinden geçerken yöresel halk oyunlarında özellikle ağır halaylarda eline su döken olmaz kanısındayım. Ağır Ağabey rüzgârlı bahçeye karşı posta hanenin bitişiğinde kiraladığı küçük bir dükkânda mesleğini icra ediyordu. Dört erkek evladına hem mesleği öğretir hem de geçimini sağlardı. Yukarı şeher Harput'ta en iyi avantajları geçim kaynağı dükkânın tek olmasıydı. Ağır ağabeyin işlerinin çok iyi olması güzel mesleğini kusursuz, kibirsiz, titizlikle sergilemesindendi. Kendisinin olmadığı zamanlarda ise çocuklarının aynı ahlaki el becerisiyle asla onu aratmamalarıydı. Çalışma ve iş konusunda çok mert, titiz ve yufka yürekliydi. Kendine, şansına ve cebine çok güvenir de güvenir bir yapıya sahipti. Dediklerine göre kumar masasına otururken dimdik aslanlar gibiymiş ağır ağabeyimiz. Yiyecek içecek tuzağının ardından gecenin ağır aksak ilerleyişiyle kumar masalarında kazananın ve kaybedenin nahoş kafaları çoktan ser hoşluğun dumanına esirmiş. İşte ne oluyorsa o vakitler oluyor. Kaybetmeyi gururuna yedirmeyip bozuntuya vermeden battıkça batıyor ağır ağabey. Tanımadığı ilk kez kumar masasında bir araya gelip gördüğü kişilerce hileli tezgâha getirildiğini anlıyor çok geçte olsa. Gecenin hayli ilerleyen saatlerinde yüklüce parasını kumar masasında bırakınca izin istiyor kalkmak için. Bu kez kumarbazlar bizim ağır ağabeyimizi sahte gülüşmelerle rica iltifat deryasında boğarak oturtuyordu, her defasında kalkmaya yeltendiği sancıdan uyuşmuş tahta iskemleye. Gün ışımış kahve ağır kokulu hal almış grimsi sigara dumanın altında oyuncular yarı uykulu halde oyuna hala devam ediyorlar. Asıl amaçları bizim ağır ağabeyin evini almak olan düzenbazlar sunuyorlar teklif niyetli vurgunu altın tepside şans diye.

Vicdan meselesi yapıp rahat etmediklerini söyleyen kumarbazlar. Belki şansının bu teklifle döneceğinin hatırı için son bir el oynayabileceklerini getiriyorlar dile. Hala olayın farkında olmadan bir şeyi kalmadığını belirten ağır ağabeyin iliklerine son darbeyi kocaman evinin olduğunu onu kabul edebileceklerini söyleyip sözleri zehir hançeri sokuyor çakallar. Tabii ağır ağabey reddediyor. Artık bir şeyi kalmadığını onu da kaybederse ailesinin ortada kalacağını belirtmesine rağmen yine de tatlı dille ikna etmişler. Nihayetinde acı son evini de sırtındaki ceketiyle birlikte soyup senetlerle üzerlerine geçiriyorlar. Şimdi ağır ağabeyin elinde kalan çocuklarıyla birlikte çalıştırdığı kira olan dükkânından başka kaybedecek bir şeyi kalmamıştır. Ağır ağabeyim dertli ağabeyim adımların nasıl taşıdı seni nasıl ayakta kaldın? Bu çökük omuzlar ceketsiz cılız beden senin mi? Ne bu halin diye ben sordum yukarı şeher Harput uyanmadan kendime çocuk yüreğimle. Gün puslu çapak ışıklarını aşırırken tepelerden ağır ağabey uykusuz gecenin sabahında eve varıp dört erkek bir kız ve yaralı eşine olayı nasıl anlatıyor bilmiyorum, doğrusu bilmekte istemiyorum zaten. Asıl hayat bundan sonra sürprizlerle aileyi karşılıyor. Olay duyulduğunda küçük yerde büyük şaşkınlıklar yarattı. Çilekeş aile yeni düzensiz yaşamın zor hallerine baba evinden taşınmalarıyla attılar ilk korkak adımlarını. İlk fakir yer sofrasında fikir birliği ederek ağır ağabeyi evden sürdüler vizesiz bilinmez yalnız yaşamına. Sonrada yeni yaşantıya alışmak ayakta kalabilmek için sarsılmaz bağlarla daha çok kenetlendiler birbirlerine. Evet, boyunları bükük kafaları hep yerde bu evlatlar ilk kez utanıyorlardı babalarından ve yaptıklarından. Ayağa kalkma zamanıydı el birliğiyle öyle de yaptılar. Eskisinden daha çok dükkânla ilgileniyor, çalışıyor hiçbir işi kaçırmayıp geri çevirmiyorlardı. Azim ve çalışkanlıkları birkaç yıl içinde güzel iyi sonuçlarla meyvelerini veriyordu nihayetinde. Evvela evlerini ellerinden alan sahtekârlardan yüksek meblağlarla tekrar geri satın aldılar. Arabulucu hatırlı tanıdık ahbapların akrabaların rica ve nasihatlerine fazla itiraz edemeyip tevazu göstererek babalarının yani ağır ağabeyin elini saygıyla öpüp barıştılar büyük yüreklilikle. Ardından hiçbir şey olmamışçasına kumarda kaybedilen evlerine çağırdılar. Ailenin başköşesindeki boş mütevazı yerine oturtarak rezil yaşamın yalnızlık girdabından çekip aldılar ağır ağabeyimizi. Ağır ağabeyimize Allahtan rahmetler diliyorum, mekânı cennet olsun. Kusur eylediysek affola dostlar affola.

Karakoçanlı Zülküf Yılmaz, Hollanda'nın En Büyük Turp Üreticisi Oldu!

ÇAYDAÇIRA/HOLLANDA

Karakoçan'da çiftçilik ve tarımla uğraşan İş İnsanı Zülküf Yılmaz'ın Hollanda' da ki başarısı Platform dergisine kapak oldu.

Hollanda'da tarım sektöründe hem yerel hem de uluslararası alanda başarıyı yakalayan Zülküf Yılmaz, Karakoçan'ın gururu oldu. 1981 yılında Karakoçanda doğan Zülküf Yılmaz 1996'da Hollanda'ya giderek, o ülkenin en büyük turp üreticisi olma yolunda ilerledi.

Uluslararası yakaladığı başarıyla adından söz ettiren Elazığlı İş İnsanı Zülküf Yılmaz, hayatına dair yaptığı açıklamalarda şu ifadelere yer verdi:

"KARAKOÇAN'DA ÇİFTÇİLİK YAPIYORDUK"

"Türkiye'de Elazığ'da çiftçilik yapıyorduk, tarımla uğraşıyorduk. O dönem kışın işler azaldığı için abilerimi görmek amacıyla buraya gelmiştim.

Hollanda'da tarım sektöründeki modern teknikleri ve seraları görünce büyük bir fark hissettim. Türkiye'de yapmak isteyip de yapamadığımız işleri burada daha iyisini yapabileceğimizi düşündüm.

Bu yüzden dönmemeye karar verdim.

AYAKLARIMIN ÜZERİNDE DURMAK ZORUNDAYDIM"

Eğitimime devam etmek ya da iş hayatına atılmak arasında bir karar vermem gerekiyordu. Türkiye'de ailemin yanında olmadığım için kendi ayaklarımın üzerinde durmak zorundaydım. Okula devam etmek yerine çalışmayı seçtim ve 20 yaşında kendi işimi kurdum. 2001 yılında "Yılmaz Radijs" adıyla 5.000 metrekarelik bir arazi üzerinde işe başladım" dedi.

SAHUR HALAYI

Geçen yıl Harput Kültür Sanat Ve Eğitim Derneği'nin Cumhuriyet meydanın da düzenlediği Sahur Halayı etkinliğini gidip izlemiştim. Bu yılkini de izlemeye gittim ama erken gittiğim için bekleyip, izleyemeden döndüm. Sonra TV ve sosyal medyadan takip ettim. Her zaman ki büyük bir coşkunun olduğunu gördüm. Artık Sahur Halayının Elazığ'a mal olan bir etkinlik olduğunu söyleyebiliriz. Yıllardır bu etkinliği her Ramazan'ın 23. gecesi saat 23:23 de davul, klarnet, eşliğinde yaparak türküler söyleyerek, havai fişek gösterileri yaparak adeta tescillemeye başladık. Sahur Halayımızı biraz daha geliştirmek için bazı girişimler de daha bulunmamız gerekli. Şehrin ileri gelenlerinin bu olaya el atmaları lazım. En başta şehir protokolünün, ileri gelenlerinin de 23. gecede Cumhuriyet meydanın da olması lazım. Sadece halaylarla değil. Yöresel ürünlerimizin izleyenlere ikram edilmesi, davul klarnet sayısının artırılması, şehrin halk oyunları ekiplerinin orda olması, mahalli sanatçıların türkülerimizi de seslendirmeleri gerekli. Tüm Türkiye ye Elâzığ da böyle bir etkinliğin olduğu bir şekil de izletilmemiz gerekli. Mahalli oyunlarımız dan pisik ve leblebici... Nasıl tescillenmişse bazı yöresel lezzetlerimiz, Elâzığ'ın Sahur Halayı da öyle tescillenmeli ve sahip çıkılmalı. Bunu yaparsak ileri ki yıllar da bu etkinliği izlemek için başka şehirlerden insanların akın akın Elazığ'a gelmesi sağlanabilir. Bunu da ancak kültür müdürlükleri, kent konseyi ve diğer ilgili kurumlar yapabilir. Şu an için ileride ki gelişmelere kadar bizim yapabileceğimiz, her sene katılım oranını artırmak ve aynı heyecanla sahur halayımızı devam ettirmektir. Yöresel lezzetlerimizle, nohut ekmeği, badem şekeri ile Kapalı çarşı ve heykel turlarıyla, teraviye gidim ayaklarıyla okeye, boş kalınca da teraviye giderek, diğer yıllara oranla daha az birbirimizi iftarlara davet edip sahur da davulcuların yollarını gözleyip videolar çekip paylaşarak en önemlisi de sinir sınavından geçerek ramazanı tamamladık. Tuttuğunuz oruçlar kabul olsun. Ramazan Bayramınız hayırlı olsun.

BEDRİ YÜCEL

Zorlukların Ardından Ziya Tunçtekin

Ve bir kapı açılır, ardından başka kapılar... İnsan bir âlemdir, bir deryadır. Bu derya, kendi hayatını güzel meziyetlerle donattığı zaman, diğer insanlara bırakacağı bir miras kalır. “Yüksek sesini bu âleme Davut gibi sal / Çünkü bu gök kubbede baki kalan ancak hoş bir seda imiş.” Baki'den kalan bu beyit, yıllarca dillendirilir. Biz de bu düsturla hoş seda bırakanları örnek alıyor ve kendimizde bir şeyler bırakmak adına çalışıyoruz ve çalışacağız.

Bir insanın hayatını kaç satıra sığdırabiliriz? Hiç düşündünüz mü? Bu açıdan bakarsak, bir kişiyi tam manasıyla anlatmak ne mümkün! Lakin kişi, anladığı kadar yazabilir. Düşüncelerimiz, kelimelerimize ne kadar yansıyabilirse o kadar. Edebiyatımızda bir insanı anlatabilen, belli yönlerden ele alan biyografi türünde eserlerimiz mevcut. Daha önceki yazılarımda iki satırda olsa değinmeye çalıştığım kişiler oldu. Fakat bu yazının tamamını bir kişiye ayırmak, benim için yeni bir deneyim olacak.

Ziya Tunçtekin, bu ismi hiç duydunuz mu? Ben duymamıştım. Sonrasında duymam için birçok vesile gerçekleşti. Kendisiyle tanıştıktan sonra edilen birkaç kelam ardından, hayatını kısa bir yazıda ele almak istedim. Çünkü kendi anlattıklarını sizlere de aktarmak istiyorum. Bu vesileyle kendisi ile görüştüm. Röportaj gerçekleştirmek istediğimi söylediğimde, memnuniyetle karşıladı. Aşağıda yazılan yazılar kendisinin hatırına geldiği kadarıyla, kendisini anlatmaya çalışacağım. Anlatımın samimiyeti ve alçakgönüllü olması açıkçası beni etkiledi.

SELİM ŞENGÜL

Çocukluk ve Yurt Yılları

Ziya Tunçtekin, 1 Mart 1951 tarihinde doğdu. Annesi vefat ettiğinde, hayatın zorluğu kendisini daha üç yaşında bir çocukken karşılamış. Babası, onu eskiden Hükümet Konağı olarak kullanılan binaya yani Harput Yuvası’na vermiş. On iki yaşına kadar orada nice kışlar, nice yazlar geçirmiş. Ardından kısa bir süreliğine Gaziantep Yuvası’na verildikten sonra on beş yaşına kadar Harput Yuvası’nda kalmaya devam etmiş.

On beş yaşında yetiştirme yurdu kendisini Elâzığ merkezde, bir ayakkabı ustasının yanına meslek sahibi olsun diye verirler. Bu sebeple Elâzığ merkezde Öğretmenevinin karşısında bulunan Beşkardeşler yurduna yani yetiştirme yurdunun pansiyonuna verilir.

Gençliğe adım attığı zamanlarda içine bir ateş düşer. O ilk kıvılcımı kendisinden dinleyelim: “Atatürk Heykeli'nin karşısında Özben Aile Çay Bahçesi vardı, bahçede konserler verirlerdi. 1968-1969 dönemlerinde Berkant, Vasfi Uçaroğlu, Kamuran Akkor konsere gelmişti.

Konserde bateri dikkatimi çekmişti. Dedim ki, ben bu bateriyi öğreneceğim. Gittiğim her yerde nasıl çalındığına bakardım.” Ve yerinde duramaz. Her gün iş yerine giderken yine aynı yoldan PTT Meydanı yakınındaki bir dükkânda müzik aletlerinin satıldığı yerde iç geçirerek bateriye bakar. Ustası ileriki süreçlerde bu durumu fark edecek ve kendisine hem bateri alır hem de dükkânda çalışmasını söyler. Gönül zenginliği bu olsa gerek ki, zorluklarla yaşayan birine hem iş öğretip hem de hevesinin bir müzik sevdasına dönüşeceğini anlamış ve bir çocuğa ikinci defa el uzatır.

Gençlik ve Bateri

On sekiz yaşına vardığında, yurt yetkilileri kendisini çağırır ve artık burada kalamayacağını, bundan sonra kendi başının çaresine bakması gerektiğini söylerler. İnsanız, bu durumda kim olsa belki de sudan çıkmış balık gibi kalırdı. Ancak o, her seferinde kendisini yalnız bırakmayan ustasının yanına koşar. Durumu ona anlattığında, ustası "Bundan sonra bizim evde kalacaksın," der. Bir süre misafir kaldıktan sonra, kendisinin ifadesiyle şöyle anlatır: "Sonrasında Karayollarının ara sokağında bana küçük bir ev buldu. Aklım her zaman baterideydi. Sürekli konserlere gider, 'Nasıl çalıyorlar?' diye bakardım. Ustam artık anladı ve 'Sen kunduracılık yapamayacaksın, git müzisyenlik yap. Ama başın yine sıkışırsa bana gel,' dedi."

Artık hayalindeki mesleğe başlamıştır Ziya Tunçtekin. Müziğin peşinde koşarken ilk defa

arkadaşlarıyla “Harput Dörtlüsü” diye bir grup kurar. Bu süreçte 70'li yılların başında Elazığ'a o dönemin ünlü simaları, müziğin ustaları konserlere geldiğinde Ziya Abi ile tanışır. Bunlardan bazıları Âşık Mahsuni Şerif, Neşet Ertaş, Nurettin Dadaloğlu, Emine Kızılova, İzzet Altınmeşe'dir. Mahsuni Şerif’le bir anısını şöyle aktarır bizlere. “Âşık Mahsuni beni aldı, Antep’e götürdü. Kendisi Antep’ten evliydi, sende burada konserlerde yanımda ol, demişti. Bir yaz dönemi sonunda kendisine Elâzığ’ı özlediğimi söyledim. Kendisi de dedi sen Elâzığ’ı çok seviyorsan buralarda duramazsın bana bilet aldı ve Elâzığ’a gönderdi.”

Elâzığ’a döndüğünde saksafon çalan bir abisiyle tanışır, onlarla beraber Akıncılar Orkestrası’nı kurar. O dönemlerde İbrahim Tatlıses, Cevat Petek, Kenan Temiz ve Elâzığ’a gelen birçok sanatçıyla çalıştı. Bateri konusunda artık bir usta olmuştur. Ustasının gösterdiği yolda. Profesyonel müzik kariyerine adım atmasıyla birlikte, farklı mekânlarda sahne almaya

başladı. Özellikle Kübana Gazinosu'ndaki performansları, onun adını duyurmasına yardımcı oldu. Fasıllarda olan yeteneği, dinleyicileri kendine hayran bırakırken, müzik bilgisini ve repertuvarını da genişletmesine olanak sağladı. 1980'li yıllarda hayatının aşkıyla tanışan ve evlenen sanatçı, bu dönemde müzik kariyerinde de önemli adımlar attı. İzmir'de sahne alması, onun için tekrar eden büyük bir şanstı fakat yine Elâzığ hasreti onu geri getirmişti. İnşallah buradan devam edeceğiz.

Solistlik

Hazar Gölü'ndeki çimento fabrikasının kampında solist arkadaşının rahatsızlanmasıyla sahneye çıkması, onun için bir dönüm noktası oldu. Davul çalarken aynı anda şarkı söylemesi, yeteneğinin ve çok yönlülüğünün bir göstergesiydi. Bu dönemde Orduevi'nden düğünlere çalmaya giden sanatçı, 1986 yılında dönemin Korgenerali İsmail Hakkı Karadayı'nın dikkatini çekti. Karadayı'nın teklifiyle Orduevi'nde maaşlı olarak çalışmaya başladı. Kendi tarzıyla şarkı söylemesi, onu diğerlerinden farklı kılıyordu. Ve burada süren koskocaman otuz yıl. Batı Müziği ve Taverna Müziği o dönemlerde meşhurdu. Ümit Besen, Ferdi Özbeğen ve Selami Şahin gibi isimlerin şarkılarını repertuvarına dâhil etti. Arif, Tahsin, Yılmaz ve Erdinç ile Grup Karma'yı kurarak sahne performanslarına farklı bir boyut kazandırdı.

O dönemin gazete haberlerinden bir röportajı: "Elâzığ'ın Ümit Besen'i, mahalli sanatçılardan Ziya Tunçtekin, Elazığlılar'ın gönüllerini fethediyor. Elâzığ'ın Ümit Besen'i diye anılan sempatik, güzel sesli sanatçı, her geçen gün haklı olarak şöhret merdivenine yavaş yavaş tırmanıyor… Televizyon programına hazırlanan sanatçının 400'e yakın bestesi bulunmakta. Ayrıca Elâzığ'da yaptığı bir kaset bir ay içerisinde 50 bin satarak yeni bir rekor kırıp, liste başı oldu. Çeşitli gazinolardan teklifler alan Ziya Tunçtekin, "Şu an gazino çalışmasını düşünmüyorum. Elazığ halkı beni böyle kabullendi sevgiye layık olmaya çalışacağım. Gazinolardan gelen ne milyonluk ne de assolistik teklifleri beni ilgilendirmez. Ben yöremi ve hemşehrilerimi çok seviyorum. Buralardan kopmak istemiyorum' diyor.
Müzik hayatı boyunca birçok zorlukla karşılaşmasına rağmen, sanatçı yılmadan çalışmaya ve yeteneğini geliştirmeye devam etti. Müziğe olan tutkusu, onu her zaman daha iyi olmaya teşvik etti.
Sanatçının hayatında unutulmaz anılar biriktirdiği de oldu. Bunlardan biri, 1972-1974 yılları arasında Orduevi'nde şarkı söylerken, Fikret Hakan ve Türkan Şoray gibi ünlü isimlerin kendisini dinlemeye gelmesi, onun için büyük bir onur kaynağıydı. Hatta Türkan Şoray, 'Buruk Acı' şarkısını onunla birlikte sahnede söyledi.

1991 yılında Elazığ'da askerlik yapan Kıvırcık Ali'nin kendisiyle beraber çalıştığını, söyledi. Sonra Şair Süleyman Bektaş'la olan anılarını anlattı. Bektaş'ın şiirlerini besteleyip okuma isteğini, beste yapma yeteneği olmadığını söyleyerek geri çevirdiğini, dile getirdi.

Başka bir zamanda ise Şehit İlhanlar 'da bulunan Türk Hava Yolları Yazıhanesi'nde bilet satarken Neyzen Doğan Sever Abi'nin kendisini Elazığ Kültür ve Musiki Derneği'ne davet etmesiyle farklı bir deneyim yaşadı. Safiye Ayla'yı Elazığ'a getirdiklerinde stant kurma görevini üstlendi. Ve sahnede sesinin güzelliğiyle Ayla'nın takdirini kazandı. Ordu Evi'nde 30 yıl çalıştıktan sonra 2016 yılında emekli oldu. Emeklilik, ona 18 yaşında yetiştirme yurdundaki gibi kalma süresinin bittiğinin hatırlatıcısıydı.

Elazığ'da müzikseverlerin gözdesi haline gelen Ziya Tunçtekin, ork arkadaşları ile bir çalışma sırasında...

23 ELAZIĞ

Elazığ'ın
Ümit Besen'

Mahalli sanatçılardan **Ziya Tunçtekin**, Elazığlıların gönüllerini fethediyor. Elazığ'ın **Ümit Besen**'i diye anılan sempatik, güzel sesli sanatçı, her geçen gün haklı olarak şöhret merdivenine yavaş yavaş tırmanıyor...

Televizyon programına hazırlanan sanatçının 400'e yakın bestesi bulunmakta. Ayrıca, Elazığ'da yaptığı bir kaset bir ayı çersinde 50 bin satarak yeni bir rekor kırıp, liste başı oldu. Çeşitli gazinol teklifler alan **Ziya Tunçtekin**, "Şu **gazino çalışmasını düşünmüyorum. halkı beni böyle sevip kabullend sevgiye lâyık olmaya çalışacağım zinolardan gelen ne milyonluk, assolistlik teklifleri beni ilgilendir Ben yöremi ve hemşehrilerimi ço yorum. Buralardan kopmak is rum"** diyor...

Şimdilerde…

Sanatçının hayatında, ailesiyle olan ilişkileri de önemli bir yer tuttu. Annesini küçük yaşta kaybetmesi, onu derinden etkiledi. Babasının yeniden evlenmesiyle dört kardeşi daha oldu ve onlarla 2021 yılında tanıştı. Yetiştirme yurdunda büyürken yaşadığı zorlukları, duygusal bir dille anlattı. Bu tanışma sürecinin geç kalmışlığı, insana, böyle şeyler ancak filmlerde olur, dedirtir.

Hayatının dönüm noktalarından biri de on yedi yaşındayken yaşadığı bir trafik kazasıydı. Yetiştirme yurdundan çocuklarla beraber hafta sonu Elâzığ'a çarşı iznine giderlerdi. Bindikleri minibüs eskiden "it yokuşu" dedikleri yerde minibüsün freni patlıyor ve şoför de kontrolü kaybedince herkes bir panik içerisinde iken araç Ulukent Mahallesi tarafından

uçuruma yuvarlanıyor. Ve sonrasını kendisinden dinleyelim. "Bir baktım hastanede, morgdayım yatıyorum. Eski devlet hastanesinde gözümü açtığımda, sağıma soluma baktım. Tanıdığım öğrencilerin bazıları ölmüş, kalktım dışarı çıktım. Kim beni görüyorsa kaçıyor. Bende o sırada doktorun odasına gittim, doktor, dedi. Gel gel senin ölüm raporunu yazıyorum. Şoktan, dedi kalkmışsın ölmüş zannetmişler." 1968'de olmuş bu kaza. Doktor, Allah sana ikinci bir hayat verdi, dedi.

Ustası kim diye sorarsanız, Mehmet Çelik. Kendisine babalık yapmış ve yaşadığı müddetçe yalnız bırakmamıştır. Klarnet Üstadı Mehmet Şerif'le de yıllarca çalıştığını, Alpay ile Tanju Okan gibi isimlerle de Batı Müziği söylediğini görüyoruz. Neşet Ertaş'la bir hafta çalışma

fırsatı bulduğunu ve Ertaş'ın mütevazı kişiliğinden etkilendiğini de ekleyebiliriz. Ayrıca şimdilerde Manas Yayıncılık kapsamında arkadaşlarıyla kültürel faaliyetlerde bulunuyor ve gençlere birikimini aktarmak için çalışıyor. Bu yazıda Ziya Abi'nin hayatını kısaca anlatmaya çalıştım. Hayatı zorluklar içerisinde geçerken, Allah ona belki de bu zorlukları unutturacak güzel fırsatlar sundu. Âşık Mahsuni, Neşet Ertaş ve birçok ünlü sanatçı ustalarla tanışma ve çalışma imkânı buldu. Ancak Elâzığ'a duyduğu özlem, onu bazı konularda kısıtladı. Üç yaşında annesini kaybettikten sonra Elâzığ'dan ayrılma korkusu, ona anne şefkatinden uzak kalmayı hissettirmiş olabilir. Ustasının hayatındaki rolü, onun nasıl bir insan olduğunu ve ustasına layık olmak için hayatta neler başardığını kısmen gösteriyor. Belli ki Ziya Abi'den, öğreneceğimiz çok şey var. Kendisine hayırlı uzun ömürler dilerim. Elâzığ'ın yaşayan başka değerleri ile buluşmak dileğiyle…

HAFIZ NURİ İLE İRİ GÜLLÜ

Adına Türkü bestelenen "Hafız Nuri İle İri Güllü" müzikal olarak 1969 ve 1981 yıllarında Elazığ'da sahnelendi. Müzikali Fikret Memişoğlu yazarken, 1969 yılında müzikali Merhum Tiyatro Yönetmeni ve Sanatçısı Arslan Kacar yönetti.

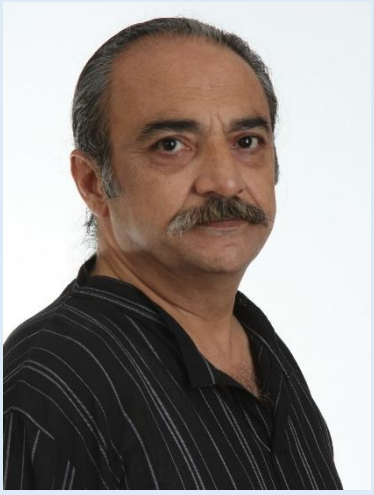
ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

"Meteris Türküsü" olarak yıllarca söylenen Elazığ Türküsü, Elazığ'ın ilk müzikali olarak tarihe geçti. Elazığ'ın ilk yerli opereti olan Hafız Nuri İle İri Güllü Operetini Fikret Memişoğlu yazmıştır. Bu operet *Yerli Operet* başlığı altında 20 Temmuz 1955 tarihinden 17 Ağustos 1955 tarihine kadar Yeni Harput Gazetesi'nde 17 bölüm halinde tefrika edilmiştir. Tefrika halinde yayınlanan bu yerli operet Harput Ahengi kitabında da yer almıştır. Daha sonraki yıllarda ise oyun Elâzığ'da sahnelenmiştir.

İri Güllü ve Hafız Nuri Opereti, Elâzığ Halkevi Temsil Kolu tarafından on beş bin lira masraf yapılarak 1969 yılında sahnelenmiş ve halk tarafından büyük ilgi görmüştür. Dokuz perdelik bu operette, Elâzığ halkoyunları ve türküleriyle süslenmiş, eski Harput'ta örf ve adetleri, kız isteme ve kına gecesi sürükleyici bir dille anlatılmıştır.

Operette, adı kötüye çıkmış Hanım (İri) Güllü'ye aşık olan Hafız Nuri'nin, babasının evlenmelerine rızası olmayınca başka bir kızla evlenmesi, Hanım Güllü'nün de perişan bir halde Harput'u terk etmesi müzikal bir dille anlatılmıştır. Operette Hanım Güllü ve Hafız Nuri rollerini Aynur Kacar ve İlhami Yağcı, Mesut Atilla Hafız Nuri'nin babasını, Nuran Bulut annesini, Aycan Kacar gelin hanımı ve Vuslat Ardıçoğlu da gelinin annesini canlandırmıştır. Defalarca bu operet sahnelenmiştir.

Oyunu Kacar yönetti

Tiyatro Yönetmeni ve Sanatçısı Arslan Kacar, Elazığ'da yayınlanmış olan "Başkan" adlı dergiye verdiği bir röportajda, "Hafız Nuri-İri Güllü Operası"nı oynadıklarını belirtti. Kacar, "Halkevi bünyesinde, Fikret Memişoğlu'nun "Hafız Nuri- İri Güllü" yerli operasını yönettim. Dekorlarını öğrenciler arasındaki adıyla "Deli Nuro" lakaplı Nurettin Orhan hocamızın kardeşi Bedrettin Orhan yapmıştı. Oyuncu kız bulamadığım için, Şükrü (Kacar) amcama ricaya gitmiş, kızı Aynur'un oynamasını sağlamıştım. "İri" sözcüğünü "Hanım" olarak değiştirmiştik. Adana ve Maden'e turneye gitmiştik." dedi.

EFTUD da sahneledi

1981 yılında Harput Turizm ve Tanıtma Derneği faaliyetlerine başlamış ve ilk olarak bu operetin sahnelenmesi için çalışmalara başlamıştır. Operet sahneye konulmadan İstanbul, Ankara, İzmir, Erzurum, Malatya, gibi birçok şehirden sahnelenmesi için teklifler almıştır. Operet 1981 yılının haziran ayında sahnelenmiştir.

Elazığ- Harput Folklor Turizm ve Gençlik Spor Kulübü Derneği 1947 yılında Elazığ ve Harput havalisinde turizm, folklor, güzelleştirme ve spor ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla kurulmuştur.

Hafız Nuri – İri Güllü ve Telgrafçı Akif adlı mahalli müzikal oyunları çeşitli sahnelerde sergilemiştir. Oyuncular arasında Rıdvan Dağlar, Necati Kanter, Türker Eroğlu, Hasan Öztürk, Zülfü Demirtaş, Osman Bulut, Yücel Ayden, Hasan Doğan, Recep Hakan, İsmail Eroğlu, Ahmet Sezer, Atilla Öcalan, Feyzi Baba, Mehmet Tevfik Özdemir bulunuyordu.

Meteris Türküsü

Hafız olmakla beraber neşesini ve şevkini devam ettiren Nuri, İri Güllü'yü kendisine dost edinmiş olduğu için onun evine kâh yalnız, kâh arkadaşları ile beraber gider. Onlar çalar Güllü de güzel sesiyle onlara iştirak eder. Hatta oyun da oynadığı olur.

Gençler arasında arkadaş dostuna karşı hususi bir saygı nizamı vardır. Arkadaşının hatırı için hiç kimse onun dostuna hor gözle bakamaz. Herkes ona arkadaşının güya nikâhlısıymış gibi hürmet etmeye, dost olan güzel de sevdiği erkeğin arkadaşlarına karşı saygı ve hizmette kusur etmemeğe mecburdur.

Hafız Nuri'nin dostu İri Güllü de, Nuri'nin bütün arkadaşlarına saygı da kusur etmez. Nuri'nin arkadaşları o olmadan Güllü'nün kapısını çalmazlar.

Nuri ile Güllü'nün görüşmesi ve buluşması uzun sürer. Nihayet Güllü muhitindeki kadınlar nefret etmeye başlar. Yuva kurmak, bir dalda iki kiraz gibi bir yuvada iki kuş olma sevdasına düşer.

Nuri de yosma tanınmış olsa bile Güllü'nün halden anlaması, gönül ehlini sayması, bilhassa kendisine karşı candan bağlılığı dolayısıyla buna rıza gösterir.

Aşıklar bu karara varınca daha sık buluşmaya başlarlar.

Böyle bir evlenmede sevap da vardır. Kötüyü iyi yola çevirmek büyük sevaplardan biridir.
Bu kanaate varan Nuri, kararını yakın arkadaşlarına söyleyince dost dosta, dost da düşmana söyler, nihayet kendi büyüklerinin kulağına bile bu haber değmiş olur.
Babası ve annesi Nuri'yi bu dile düşmüş yosmadan ayırmaya çalışırlar. Fakat Güllü adının çıkmasında kendisinin günahı olmadığını, Nuri'den başka kimseyi sevmediğini, adını yosma çıkaranların kendisini kıskanan Toptop'un yosmaları olduğunu söyleyerek, Nuri'yi kandırır.
Fakat ateşin bacayı sarmakta olduğunu bilen anne ve baba, yangını söndürmenin tek çaresini, Nuri'yi temiz süt emmiş bir kızla evlendirmekte bulur ve zaman kaybetmeksizin baş göz ederler.
Bu haber İri Güllü'yü yakıp kül eder. Cümle kuş yuva yaptığı halde kendisinin kuş kadar dahi olamadığını düşünerek ağlar, karalar bağlar.
Artık kimsenin tesellisi kâr etmez Güllü'ye, Harput ona zindan olur.
O da Harput'u arkada bırakarak inip Elazığ'a gelir. Ve kadrini bilen başka birisiyle evlenir.
Evlenir amma Nuri de bir türlü onu, O'da Nuri'yi unutamaz. Hatta Nuri öldükten sonra bile.
Çünkü, bir gün hamamda Hafız Nuri'nin kızlarını görür, tanımazsa da bunlara kanı kaynar.
Nuri'nin kızları olduğunu öğrenince göz yaşını saklayamaz, içli içli ağlar.

Meteris Türküsü

Meterisin koyunu
Hoştur yarın oyunu
Gelin gidek ahbaplar
Görek selvi boyunu

Meterisden ineydim
Güllüm güle gideydim
Eğer Güllüm ağlarsa
Göz yaşını sileydim

Uy milli yar uy milli
Yaşasın İri Güllü
Bu türküyü çıkardan
Harputlu Hafız Nuri

Köşkün köşküme karşı
Atma köşküme taşı
İnşallah kavuşuruz
Dosta düşmana karşı

Meteris gedikleri
Şekerdir yedikleri
Beni baştan çıkaran
Toptopun sürtükleri

Uy Nuri saramadım
Ben murad alamadım
Cümle kuş yuva yaptı
Kuş kadar olamadım

Meteris altı bağlar
Kız söyler gelin ağlar
Niye ben ölmüş müyüm
Güllüm karalar bağlar

Yarı çavuş akıyor
Etrafını yıkıyor

Çok da güzel değilsin
Cilven beni yakıyor
Baygın gözlerin oğlan
Çapkın sözlerin oğlan

Köşkün üstü kuş yeri
Kız önüme düş yeri
Baharın günü geçti
Bağlar oldu kış yeri

Serdim yazlık köşkünü
Oldum yarın düşkünü
Yalın ayak baş açık
Peğde kaldım kış günü

Uy Nuri saramadım
Ben murad alamadım
Cümle kuş yuva yaptı
Kuş kadar olamadım.

Harput Yollarında

Meteris Harput'ta yer adı…

Meteris, Farsça **"Korkma!"** anlamına gelen **"meters"** kelimesinden gelmektedir. Kelime önce Arapça'ya geçmiş, orada anlamı farklılaşarak Türkçe'ye girmiştir. Avcıların gizlenmek için tepecikler üstünde yaptıkları yere isim olmuştur.

Prof. Dr. Ahmet Karataş bir yazısında Meterisin Harput'un kuzey yamacındaki mıntıkanın adı olduğunu belirterek, "Oraya bu ismin verilmesinin "avcı siperi"yle alâkası yoktur. **Evliya Çelebi** (ö. 1684), **Seyâhatname**'sinde Harput hakkında bilgi verirken Harput'u çevreleyen bir "dış kale" olduğunu belirtmektedir. Tamire muhtaç olduğunu söylediği bu kalenin iki kapısından bahsetmektedir. Biri batıya bakan Dağkapısı'dır. Diğeri ise kuzeye bakan **Meteris Kapısı**'dır. 17. asırda bile buradan **"Meteris"** diye bahsedilmesi kuzeyden gelecek muhtemel saldırılara karşı kazılmış olan siperlerden kaynaklanmış olmalıdır. Çünkü Harput'un o cephesi Dersim'in aşılması zor dağlarına bakmaktaydı. Oradan gelebilecek saldırılar önlenemezse şehir arkadan düşebilirdi. Evliya Çelebi'nin hakkında bilgi verdiği dış kaleden bugüne hiçbir iz gelmemiş, kapıların da sadece adları kalmıştır. Bugün Meteris baştan başa mezarlıktan ibarettir. Mevkii itibariyle yüksekte ve poyraza açık olduğundan kar ve tipi burada çok etkili olur. Kar kalınlığı şehre nisbetle burada daha fazladır ve karlar daha geç erir. Şâir ilk iki mısrada bu gerçekleri dile getirmektedir. Harput'un içinden yukarıya -Meteris'e- doğru baktığında o karın etrafı çarşaf gibi örttüğünü görmekte ve o mahallenin sokaklarını esir alan tipinin sesini duymaktadır." demektedir.

Halk Oyunlarının iyileri…

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Ahmet Aytar Spor Salonu'nda Okul sporları kapsamında Halk Oyunları Yıldızlar-Gençler müsabakası sona erdi.

Okul Sporları kapsamında düzenlenen 8-9 Mart tarihlerinde Ahmet Aytar Spor Salonu'nda gerçekleştirilen Halk Oyunları Yıldızlar-Gençler müsabakaları sona erdi. Düzenlenen müsabakada ilk gün okullar ikinci gün ise kulüpler yarıştı. Müsabakanın ilk gününde toplam 6 okul katılırken ikinci gün ise 3 kulüpten 150 sporcu katılım sağladı.

Derece alan okullar ve kulüpler ilimizi temsilen bölge yarışmalarına katılacaklar.

Kategorilere göre dereceye alan okullar;

Minikler Düzenlemesiz

Fevzi Çakmak İlkokulu

Özel Final İlkokulu

Yıldızlar Düzenlemesiz

1-Baskil Vakıfbank Ortaokulu

Gençler Düzenlemesiz

Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi

Özel Final Anadolu Lisesi

Gençler Düzenlemeli

1- Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi

2- Şehit Oktay Bulun Anadolu Lisesi

Kulüpler Arası alınan dereceler

Yıldızlar Düzenlemesiz

23 Elazığ Folklor Sanat Spor Kulübü

Yıldızlar Düzenlemeli

1- 23 Elazığ Folklor Sanat Spor Kulübü

Gençler Düzenlemesiz

Elazığ Gençlik Merkezi Spor Kulübü Karma

Elazığ Gençlik Merkezi Spor Kulübü Kız

Elazığ Gençlik Merkezi Spor Kulübü Erkek

Gençler Düzenlemeli

1- Elazığ Gençlik Merkezi Spor Kulübü

Büyükler

Elazığ Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunları Spor Kulübü Karma

Elazığ Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunları Spor Kulübü Kız

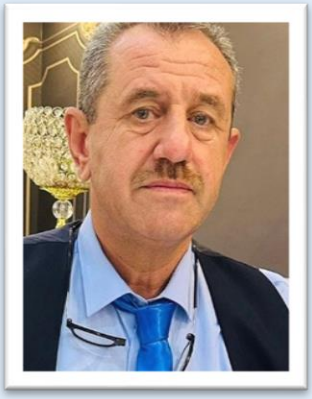
Elazığ Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunları Spor Kulübü Erkek

Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tarafından yapılan açıklamada, “Bizler hem öğrencilik yıllarımızda hem de öğretmenlik yıllarımızda büyük bir coşku ile halk oyunları yarışmalarına izliyorduk. Son yıllarda düzenlenen halk oyunları yarışmalarına katılım her sene azalış göstermekte ve bu durum bizleri üzüyor. Kültür açısından en zengin olan Çayda Çıra oyununu ve halk oyunlarına olan ilgi ve katılımın artması için Gençlik merkezlerimizdeki ücretsiz kurslardan tüm gençlerimizin faydalanabileceğini ve Anadolu’nun her yerinden okumaya gelen öğrencilerimiz için ise yurtlarımız da da eğitim vermeye devam ettiğimizi duyuruyoruz. 8-9 Mart tarihlerinde düzenlenen müsabakalara 6 okul 3 kulüpten toplam 150 sporcu katılım sağladı. Müsabakada derece alıp bölge yarışmalarında ilimizi temsil edecek olan okul ve kulüpleri tebrik eder, başarılarının devamını dileriz” ifadelerine yer verildi.

KÜLTÜR MİRASIMIZ, YÖRESEL DUALARIMIZ

Bugünkü yazımızda ele alacağımız konu, aslında geleceğimiz olan çocuklarımızın, hem daha önceki kuşaklarla barışık yaşaması ve hem de birer kültür mirasımız olan çocuk oyunlarımızın unutulmaması Çabasıdır: Bu çocuk oyunlarımızın çoğu geçmişte boş arsalarda, okul bahçelerinde ve köyde, köy oyun alanlarında, çocuklarımız tarafından oynanan oyunlardır. Ancak günümüzde bunların birçoğu KÜLTÜR MİRASIMIZ, YÖRESEL DUALARIMIZ Evet Sevgili dostlar, bu ay ki yazımızı özellikle bir ay önceki mübarek Ramazan ayının anlamına binaen, Kadir Gecesi'nde yazıyorum. Onun içindir ki bu gecenin şahsına münhasır,

MUSTAFA DURUĞN

özellikle yöremizde Uzun yıllar boyunca her biri kutsal inancımızın eseri olan, yöresel dualarımız olacak.

Yöremiz insanının hayatında en küçük bir iyiliğin bile, mutlaka manevi bir karşılığı olan dualar vardır. Sadece iyilikler karşılığında mı? Elbette ki hayır, her zaman hayatımız, temenni ve arzularımız, dualarımızın güzelliği ile süslenmiştir.

Ana-babalarımız, atalarımız, yakınlarımız ve evlatlarımız, hep bu dualarla birbirlerine kenetlenmiştir ve yıllar yılı dilden dile dolaşan, günümüze, gönüllerimize ve dudaklarımıza dolanan bu yöresel dualarımızın alfabetik olarak söylenişini yazacağız:

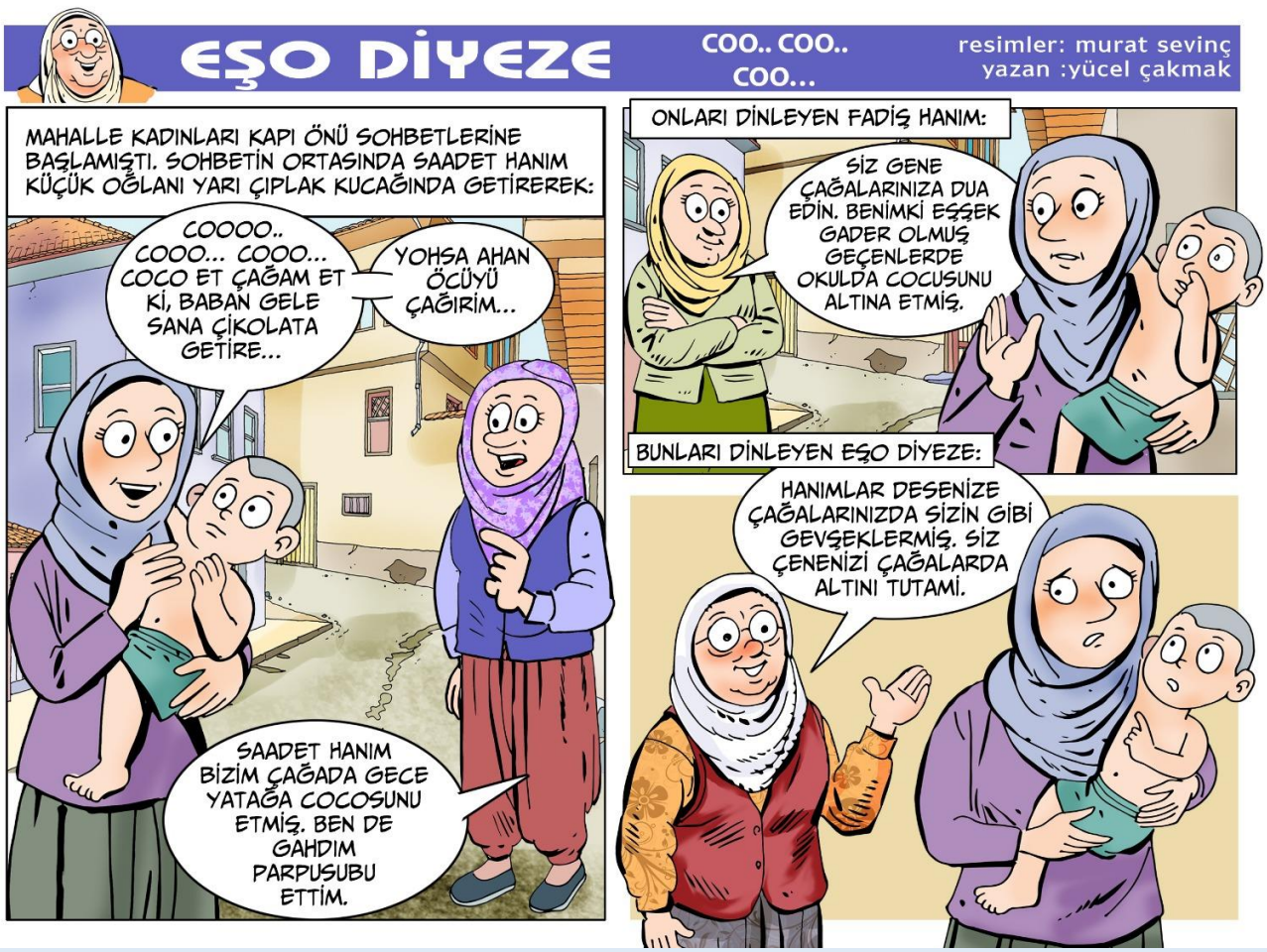
Allah kazadan beladan esirgesin/ Allah Ela avuca düşürmesin/ Allah evlat acısı göstermesin/ Allah Kur'an iman nasip etsin/ Allah ne muradın varsa versin/ Allah Seni darda bırakmasın/ Allah hayırlı ömürler versin/ Allah Anan- baban rahmet etsin/ Allah senden razı olsun. Amin
Başa kadar Murat alasın / Başan Devlet Kuşu Kona/ başın dert görmeye/ Başın sağ olsun/ Berhudar olasın. amin
Cennet mekanın olsun / can ciğer acısı görmeyesin/ Cennet hatunu olasın Cennet mekanın olsun/ cidden rahmet. Amin
Darlık yüzü görmeyesin/ tırnağın taşa değmesin/ dert yüzü görmeyesin. Amin
Elen Kolan sağlık/ el öpenin çok olsun/ el gazana Sen yiyesin/ Elin ayağın dert görmesin/ elin altın tuta/ ellerin dert görmesin/ evlat acısı görmeyesin/ evlatların ekmeğini yiyesin. Amin
Fatma anamıza komşu olasın/ fakirlik yüzü görmeyesin. Amin
Gadan belan Bahan Gele/ Gökten yağa Sen Toplayasın. Amin
İşin gücün rastgele/ iki cihanda yüzün güle/ İki Cihan Serveri elin tuta. Amin
Kesene bereket/ kadan alam, Kurbanın Olam/Kulum kölen olayım. Amin
Murad alasın/ Muhannet'e muhtaç olmayasın/ Muhammed'e komşu olasın/ muhannete muhtaç olmayasın. Amin
Oğul Uşak sahibi olasın/ ocağın Tüte. Amin
Ömrün uzun ola Ömrüne bereket. Amin
Paşa olasın paşalar gibi yaşayasın. Amin
Rabbim Dert verip hekime dava verip Hakime düşürmesin/ nazardan saklasın, akıl fikir versin, Uzun ömürler versin
Resulullah'ın şefaatine nail eylesin, Rızkın bol olsun, ruzu mahşerde gülesin. Amin
Su gibi aziz olasın/ sonuna kadar Murad alasın/ Son nefesimde kitabın sağından verirle/ Sütüm sana helal olsun. amin

Tövben kabul olsun/ tuttuğun altın olsun/ Torun taht olasın/ Toprağı bol olsun/ Torun taht dolasın/Amin
Uğurlar Olsun/ Uğur'un açık olsun. amin
Üzün güle/ Üzün ağ ola /Amin
Vali Paşa olasın. amin
Yedi cennet kapısı sana açılsın. Amin
Zalimlerin zulümünden korunasın. Amin
(Kaynak: Mehmet Topal-Elazığca 4.baskı-)

Netice itibari ile yukarıda arz ettiğimiz, inançlardan kaynaklı, kültürel varlıklarımızdan olan, Yöresel ağızla ifade edilen Dualarımız; bizlere birer miras olarak bırakılan ve gelecek nesillerimize bırakmak zorunda olduğumuz değerlerimizdir, düşüncesi ile aktarmak istedik. Kaybolmasın Kayıt olsun.
Bu ifadeleri bize ulaştıran, değerli yazarlarımıza ve kaynak kişilerimize minnettarız, Bizler de gelecek nesillerimize öğretmek ulaştırmak zorundayız, Yapılan tüm duaların kabulü düşüncesiyle saygılar sunuyorum.

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ
ÇAYDAÇIRA

AĞIZ TADIYLA PAZARLIK YAPSAH…

- Huuu… Eşo Diyeze… Bayro'ya gidecez gelimisin…
- Örtümü başıma geçirem gelim…

Beş altı kişilik kadın grubu Rızaiye Mahallesi'ndeki Bakkal Bayro (Bayram)'ya doğru yola koyuldular.

Bayro'nun dükkânı ucuzluktan ötürü her zamanki gibi ana baba günüydü. Genelde hepsi kadındı. Neredeyse Aile Sinemasının kadınlar matinesi gibiydi. Bir yandan dedikodu yapıyorlar bir yandan da alışveriş…

Bayro Efendi her zamanki gibi onları kendi haline bırakmıştı. Ne istiyorlarsa onu veriyordu. Fiyat soranlara ise kuruşsuz cevap verirdi:

- 10 Lira masaya bırakın…

Eşo Diyeze'de pazarlığı sevmesine rağmen Bayro Efendi pazarlık yapmazdı. Ne derlerse onu alırdı. Eşo Diyeze, çay bardağı takımı almıştı.

- Bayro Efendi bunun takımı ne kadar?
- Hanım 15 Lira ver.
- Çoh sölisin… 10 lira vereyim.
- Tamam bırak masaya…
- Bir günde yoh desen… Ağız tadıyla pazarlık yapsah.

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

